

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

2023

ÍNDEX

Presentació	3
Ens consorciats i representants del Consorci	4
Organigrama del Consorci	8
Els membres del Consell de Govern	9
Àrees de treball del Consorci del Ter	10
El Consorci del Ter celebra 25 anys	11
Accions 2023 de Patrimoni Natural i Cultural	16
Accions 2023 de Promoció Econòmica i Turisme	32
Accions 2023 de Comunicació i Sensibilització	39
Dades econòmiques 2023	53

PRESENTACIÓ

Aquest any el Consorci del Ter ha celebrat el seu vint-i-cinquè aniversari, essent un dels consorcis de Catalunya amb més ajuntaments i consells comarcals adherits. Segurament ens hem convertit en un ens que és, no sols important, sinó imprescindible per al món local i per a la gestió dels nostres espais naturals fluvials de manera conjunta. El 29 de setembre de 2023 vam commemorar la fita amb un acte institucional a Manlleu, que havia anat precedit de les jornades «El Ter: gestió d'un riu i reptes de futur» a Salt i Manlleu, i diverses accions de neteja durant l'hivern de les ribes fluvials amb la participació de la ciutadania.

Enguany també ha estat un any d'eleccions municipals, on en l'Assemblea General de finals de setembre, el Consorci va encetar un nou mandat (2023-2027) amb nou president, l'alcalde de Manlleu, Arnau Rovira, nous representants i nou Consell de Govern. L'objectiu de l'organisme és que totes les actuacions realitzades en el territori del Ter i dels seus afluents es facin sota uns criteris conjunts i unificats.

Aquest any s'ha treballat en accions de millora, manteniment i creació d'hàbitats per afavorir les tortugues autòctones (se n'ha fet seguiment i control d'exemplars exòtics) i també per millorar les poblacions d'amfibis. D'alguns anys ençà el Consorci del Ter ha apositat per la custòdia fluvial, i enguany hem incorporat els espais riberencs del Ter a l'entorn de Borgonyà i Vila-seca a Sant Vicenç de Torelló. Amb aquesta incorporació hem passat a gestionar més de 300 hectàrees. S'hi realitza manteniment d'itineraris, regulació d'ús públic, recollida de deixalles,

Des del Consorci del Ter treballem per superar les fronteres administratives i actuar en benefici del riu, del territori i dels seus habitants.

control de flora exòtica invasora, entre altres actuacions de millora i manteniment.

D'altra banda, s'ha donat l'impuls definitiu al Pla d'Usos sobre serveis i activitats recreatives al riu Ter amb la redacció del document final, pendent de la revisió per part de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i que se'n pugui fer la tramitació. Aquest ha d'ordenar la presència de serveis i activitats recreatives existents i potencials, d'acord a uns criteris ambientals i de seguretat, per tal d'estimular l'activitat social i econòmica a l'entorn del riu, de manera sostenible. També pel que fa la promoció econòmica i turisme, s'ha millorat la senyalització de la Ruta del Ter amb el canvi de plaques per unes de metàl·liques i de mida més gran que han de ser més visibles pels usuaris i també han de tenir major durabilitat.

Respecte a la comunicació i sensibilització hem organitzat o coorganitzat 31 tallers i activitats amb el suport de diferents organismes i adreçats a tot tipus de col·lectius. A més hem cedit els diferents recursos educatius que disposem (llibres, exposicions i el joc «Pioners de Riu») a 21 centres educatius, que també han pogut sol·licitar xerrades sobre el Ter i de fauna amenaçada. A més hem editat un pòster sobre la fauna fluvial amenaçada a la conca del Ter per distribuir entre les escoles i instituts.

Aquestes i altres actuacions dutes a terme durant el 2023, així com les dades econòmiques de l'ens, es descriuen en la memòria que segueix a continuació.

Els representants d'aquestes institucions durant aquest any han estat els següents:

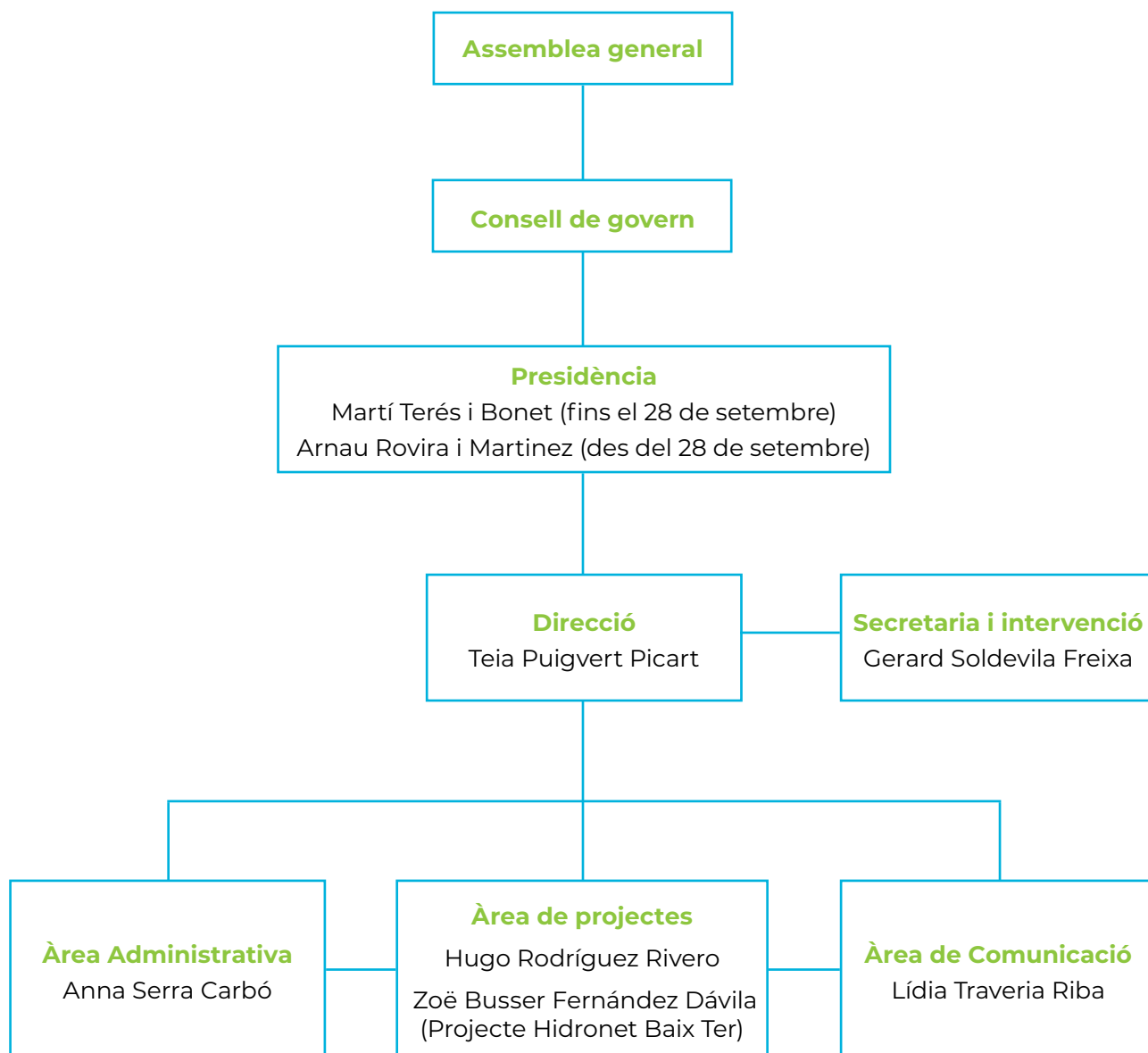
AJUNTAMENT	REPRESENTANT FINS A 28 DE SETEMBRE DE 2023	REPRESENTANT A PARTIR DE 28 DE SETEMBRE DE 2023
Amer	Salvador Clarà i Pons	Maria Rosa Vila Juanhuix
Anglès	Jordi Pibernat i Casas	Albert Roura Ferrer
Bescanó	Xavier Vinyoles i Compta	Xavier Vinyoles i Compta
Bordils	Gemma Esteba i Blanquera	Gemma Esteba i Blanquera
Brunyola i Sant Martí Sapresa	Roger Puigdevall Mascort	Jordi Bultó Mari
Campdevàrol	Sergi Colomé Coromina	Oriol Lázaro Llovera
Campelles	Simon Rovira i Puig	Judit Cornellà Reixach
Campllong	Lluís Freixas i Vilardell	Joan Gumbau Vila
Camprodon	Xavier Guitart i Cano	Xavier Guitart i Cano
Canet d'Adri	Enric Subils Quera	Enric Subils Quera
Cassà de la Selva	Robert Mundet Anglada	Christian Cortés de la Fuente
Celrà	Eulàlia Ferrer Benito	Pere Martín Sánchez
Cervià de Ter	Roser Estanyol i Torrent	Guillem Surroca i Pascual
Colomers	Josep Manuel López i Gifreu	Consol Madrenas i Turon
Flaçà	Joan Adroher Feliu	Rosa Maria Vila Viader
Foixà	Josep Oliveras i Galí	Joan Ros Juanmiquel
Fontanilles	Salvador Coll i Serra	Salvador Coll i Serra
Fornells de la Selva	Jaume Ribas i Faja	Jaume Ribas i Faja
Girona	Martí Terés i Bonet	Sergi Cot Cantalosella
Gualta	Jaume Fontdevila i Tarabal	Jaume Fontdevila i Tarabal
Gurb	Pere Miralpeix Ballús	Pere Miralpeix Ballús
Jafre	Maria Elena Vila Ballell	Èlia Bantí Alabau
La Celler de Ter	Joël Torcque Torres	Joaquim Alier Sidera
La Tallada d'Empordà	Josep Ferrer Vilavella	Maria Elena Burgos Pons
L'Esquirol	Joan Pons i Puntí	Kiku Hernández Gallego
Les Llosses	Andreu Llimós Parcerisa	Lídia Gilabert Beltrán
Les Masies de Roda	Aida Canal i Anglada	Aida Canal i Anglada
Les Masies de Voltregà	Verònica Ruiz Leiva	Verònica Ruiz Leiva
Llanars	Amadeu Rosell i Martí	Daniel Palomeras i Moré
Manlleu	Àlex Garrido i Serra	Arnau Rovira i Martínez
Molló	Josep Coma i Guitart	Josep Coma i Guitart

AJUNTAMENT	REPRESENTANT FINS A 28 DE SETEMBRE DE 2023	REPRESENTANT A PARTIR DE 28 DE SETEMBRE DE 2023
Montesquiú	Carles Colomo i Espona	Àlex Zarzoso Taulé
Osor	Joan Pla Coll	Joan Pla Coll
Orís	Arnau Basco i Cirera	Arnau Basco i Cirera
Pals	Sergi Brull i Costa	Eva Safont Coll
Pardines	Jaume Morera Tarruella	Jaume Morera Tarruella
Quart	Miquel Cortés Cardenal	Pere Cabarrocas i Sitjes
Queralbs	Imma Constans i Ruiz	Carmen Lucas Giralt
Ribes de Freser	Mònica Sanjaume i Colomer	David Sadurní i López
Ripoll	Joaquim Colomer Cullell (fins 02/03/2023) / Manoli Vega Segura (des de 02/03/2023)	Sílvia Orriols Serra
Riudellots de la Selva	Josep Lluís Santamaria Moreno	Josep Lluís Santamaria Moreno
Roda de Ter	Joan Moreno Parés	Roser Montané Tardà
Salt	Anna Fusté i Pujol	Mireia Valentí Molina
Sarrià de Ter	Narcís Fajula i Aulet	Isaac Ramió Lafuente
Sant Aniol de Finestres	Sílvia Palahí i Castaño	Sílvia Palahí i Castaño
Sant Gregori	Sílvia Brunet Roca	Sílvia Brunet Roca
Sant Hilari Sacalm	Joan Ramon Veciana Martínez	Jordi Rotllant Cors
Sant Joan de les Abadesses	Ramon Roqué i Riu	Ramon Roqué i Riu
Sant Joan de Mollet	Alfred Oliver i Malagelada	Sergio Mancebo Senent
Sant Jordi Desvalls	Xavi Mas Duque	Martí Sais Bagué
Sant Julià de Ramis	Pere Pujolràs i Feixas	Pere Pujolràs i Feixas
Sant Julià del Llor i Bonmatí	Marc Garcia Nadal	Eduard Pallí Muñoz
Sant Martí de Llémena	Joan Pla i Calsina	Rudolf Van der Haar
Sant Pau de Segúries	Dolors Cambras Saqués	Albert Coma Vila
Sant Quirze de Besora	David Solà i Rota	David Solà i Rota
Sant Vicenç de Torelló	Pau Fernàndez Roca	Enric Mayo Rodriguez
Santa Maria de Besora	Camil Adam Vilarrasa	Paula Moreno Ventura
Serra de Daró	Jordi Molinas i Cufí	Jordi Molinas i Cufí
Setcases	Joan Casadevall Castella	Cristina Gardell Colomer
Susqueda	Eva Viñolas Marín	Eva Viñolas Marín
Tavèrnoles	Pep de la Mora Costas	Elisabet Buson Rovira

AJUNTAMENT	REPRESENTANT FINS A 28 DE SETEMBRE DE 2023	REPRESENTANT A PARTIR DE 28 DE SETEMBRE DE 2023
Tavertet	Arnau Roquer Rovira	Arnau Roquer Rovira
Torelló	Marçal Ortuño i Jolis	Marçal Ortuño i Jolis
Torroella de Montgrí-L'Estartit	Maria Pilar Valls i Fibla	Genís Pigem Olivé
Verges	Núria Roca Puigdemont	Jordi Planas Mata
Vic	Albert Castells i Vilalta	Albert Castells i Vilalta
Vilallonga de Ter	Jordi Busquets Parramón	Mònica Bonsoms Pastoret
Vilanova de Sau	Ivet Font Font	Pilar Sancho Orra
Vilobí d'Onyar	Joaquim Vivas i Vidal	Núria Casals Vilalta
Ullà	Josep López Ruiz	Josep Maria Lloret Maristany
Ultramort	Maria Gràcia Serrats Paretas	Miquel Pallés Blanco

CONSELL COMARCAL	REPRESENTANT FINS A 28 DE SETEMBRE DE 2023	REPRESENTANT A PARTIR DE 28 DE SETEMBRE DE 2023
Consell Comarcal del Ripollès	Enric Pérez Casas	Dèlia Duran Caro
Consell Comarcal d'Osona	Jordi Vistós Mas	Elisabet Contreras Barceló
Consell Comarcal de la Selva	Francesc Jesús Becerra Ramírez / Francisco Javier Pastor Nuñez	Rosa Maria Vila Juanhuix / Roger Puigdevall Mascort
Consell Comarcal del Gironès	Jordi Puig i Boada / Marta Sureda i Xifre	Josep Arbat i Corral / Josep Maria Viladomat i Fusellas
Consell Comarcal del Baix Empordà	Jordi Antúnez i Callís / Marc Calvet i Martí	Josep Oliveras Galí / Miquel Pallés Blanco

ORGANIGRAMA DEL CONSORCI

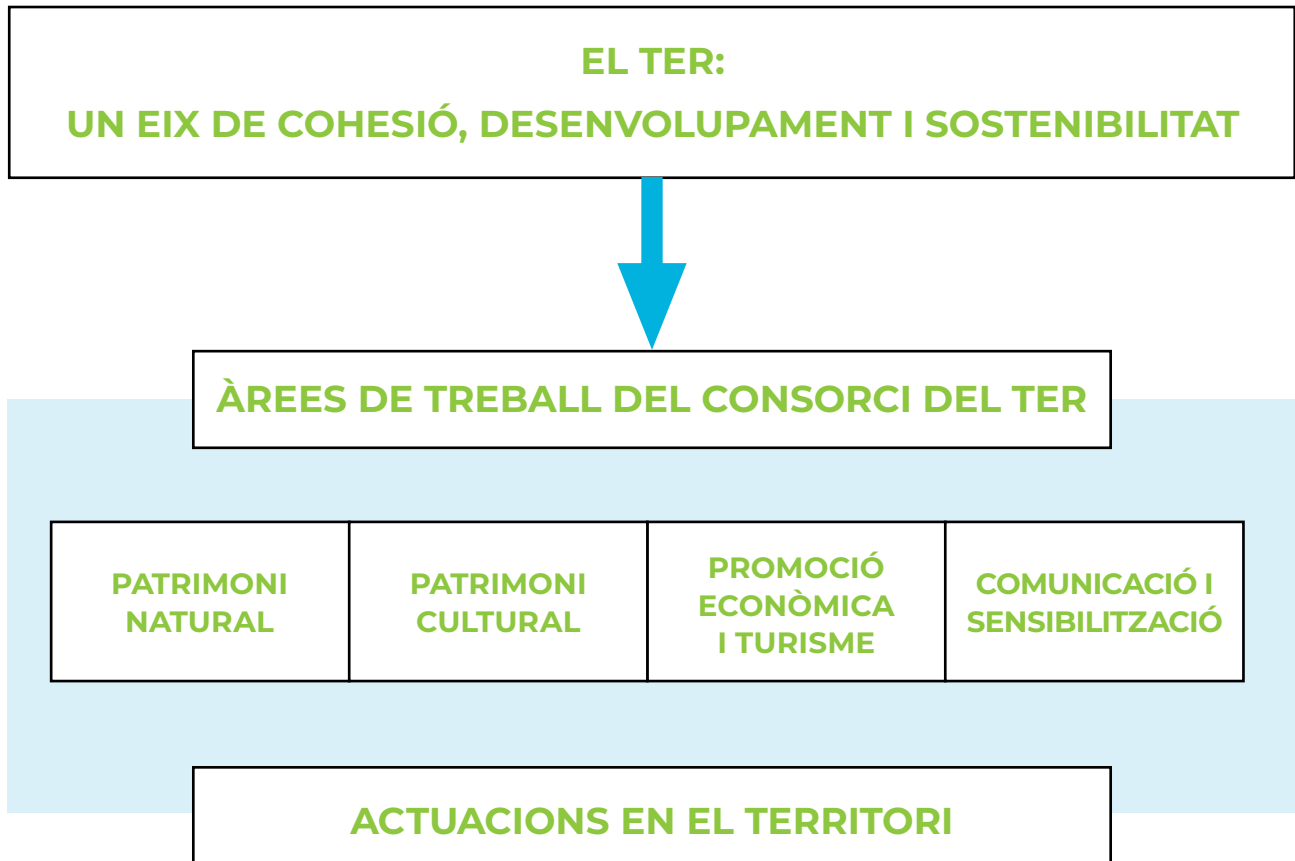

ELS MEMBRES DEL CONSELL DE GOVERN

	Sortint (fins al 28-09-2023)	Entrant (a partir del 28-09-2023)
Presidència	Martí Terés i Bonet Regidor de Girona	Arnau Rovira i Martínez Alcalde de Manlleu
Vicepresidència	Àlex Garrido i Serra Alcalde de Manlleu	Èlia Bantí Alabau Alcaldessa de Jafre
Vicepresidència	Joan Ramon Veciana Martínez Alcalde de Sant Hilari Sacalm	Pere Pujolràs i Feixas Regidor de Sant Julià de Ramis
Vicepresidència	Núria Roca Puigdemont Regidora de Verges	Eva Viñolas Marín Alcaldessa de Susqueda
Vocal	Joan Casadevall Castella Alcalde de Setcases	Carmen Lucas Giralte Regidora de Queralbs
Vocal	Ramon Roqué i Riu Alcalde de Sant Joan de les Abadesses	Ramon Roqué i Riu Alcalde de Sant Joan de les Abadesses
Vocal	Joaquim Colomer Cullell (fins 02/03/2023) / Manoli Vega Segura (des de 02/03/2023) Regidors de Ripoll	Marçal Ortuño i Jolis Alcalde de Torelló
Vocal	Verònica Ruiz Leiva Alcaldessa de les Masies de Voltregà	Albert Castells i Vilalta Alcalde de Vic
Vocal	Jordi Pibernat i Casas Alcalde d'Anglès	Xavier Vinyoles i Compta Alcalde de Bescanó
Vocal	Anna Fusté i Pujol Regidora de Salt	Mireia Valentí Molina Regidora de Salt
Vocal	Pere Pujolràs i Feixas Regidor de Sant Julià de Ramis	Sergi Cot Cantalosella Regidor de Girona
Vocal	Maria Pilar Valls i Fibla Regidora de Torroella de Montgrí-l'Estartit	Genís Pigem Olivé Regidor de Torroella de Montgrí-l'Estartit

Reunions de Consell de Govern els dies 15/02/2023 (Medinyà), 19/04/2023 (Sant Joan de les Abadesses), 20/06/2023 (telemàtic), 28/09/2023 (Manlleu), 15/11/2023 (Bescanó) i 12/12/2023 (telemàtic).

ÀREES DE TREBALL DEL CONSORCI DEL TER

EL CONSORCI DEL TER CELEBRA EL SEU VINT-I-CINQUÈ ANIVERSARI AMB DIFERENTS ACTIVITATS AL LLARG DEL 2023

Aquest 2023 el Consorci del Ter ha celebrat el seus 25 anys d'existència des de la seva constitució, el desembre de 1998 a Sant Pere de Casserres, amb l'organització de diferents activitats al llarg de l'any.

Neteges de l'espai fluvial

Des del Consorci del Ter hem organitzat, conjuntament amb els ajuntaments consorciats, 16 accions de neteja de l'espai fluvial a la conca del Ter. Des de l'organisme es va coordinar l'acció a nivell general i es van subministrar guants i bosses d'escombraries als municipis que en van sol·licitar gràcies al suport de l'Agència de Residus de Catalunya. Cada poble i/o ciutat va acabar decidint el dia més òptim per la neteja, l'espai, l'horari i si era necessària inscripció. Des del Consorci es va dissenyar un cartell per a cada acció amb una imatge unitària.

L'11 de febrer hi van haver recollides de residus a Torelló, Osor, Sant Martí de Llémena, Girona i Flaçà. El 12 de febrer es van portar a terme a Sant Quirze de Besora, Sant Hilari Sacalm, Bescanó, Sant Aniol de Finestres, Sant Julià de Ramis, Gualta i Torroella de Montgrí-l'Estartit. El 26 de febrer a Sant Joan de les Abadesses. El 4 de març a Ripoll. I el 5 de març a Pardines i Queralbs. En principi, les accions del Ripollès també s'havien d'haver portat a terme entre l'11 i el 12 de febrer, però es van haver d'ajornar per la situació meteorològica.

En total, entre totes les accions de neteja, es van retirar del medi fluvial 1.250 quilos de deixalles i 60 bosses industrials de residus. Hi van participar 240 persones, algunes a títol personal, però també a través d'entitats del territori com l'Associació d'Educació Ambiental Alt-Ter, la Unió Excursionista de Sant Joan de les Abadesses, l'AFA de l'Institut Escola Mestre Andreu, l'Escola Segimon

Comas, el Grup de Defensa del Ter, l'Associació Volem l'aigua neta, clara i nostra, la Vall Verda, el Centre Excursionista de Torelló, l'Associació de Naturalistes de Girona i l'Associació la Sorellona.

Les dades de quilos recollits i tipologia de deixalles es van facilitar a l'Agència de Residus que les va acabar sumant al Let's Clean Up que va tenir lloc a la primavera. El Consorci del Ter va decidir portar a terme les neteges a l'hivern perquè és un període més òptim per retirar residus a l'espai fluvial ja que la vegetació és baixa.

Acció de neteja a Queralbs

Acció de neteja a Sant Joan de les Abadesses

Acció de neteja a Torelló

Acció de neteja a Sant Hilari Sacalm

Acció de neteja a Girona

Acció de neteja a Flaçà

Acció de neteja Gualta

Acció de neteja a Torroella de Montgrí-l'Estartit

Jornades «El Ter: gestió d'un riu i reptes de futur» a Salt i Manlleu

Les jornades «El Ter: gestió d'un riu i reptes de futur» van tenir lloc a l'auditori de la Factoria Cultural Coma Cros de Salt i a l'auditori del Museu del Ter de Manlleu els dies 27 i 28 de setembre, respectivament. Entre els dos dies hi van assistir una cinquantena de persones, bàsicament tècnics del món local i càrrecs electes locals, però també naturalistes i persones del món científic. Les jornades van donar a conèixer com ha estat la gestió del riu en aquests 25 anys i que podem fer per millorar-la en el futur des del punt de vista de la biodiversitat

als espais naturals de ribera, les inundacions, la gestió de les sequeres, la protecció de patrimoni cultural fluvial i la regulació de les activitats recreatives fluvials. L'objectiu era actuar d'espai de transferència de coneixement, així com donar eines per aplicar en la gestió dels espais fluvials; també de lloc de trobada per difondre tots aquells projectes i iniciatives que tenen a veure amb el riu, els seus afluents i el món de l'aigua en el nostre àmbit geogràfic de la conca del Ter. Es va comptar amb el patrocini d'Aigües Vic i la Diputació de Girona.

El programa va ser el següent:

SALT, 27/09/2023

09:00 – 09:30h Arribada i acreditació

09:30 – 09:45h Benvinguda president del Consorci del Ter i de l'Ajuntament de Salt

09:45 – 10:30h **Conferència “Gestió dels espais naturals de ribera, què fem i què podem fer?”**. Teia Puigvert, Directora del Consorci del Ter

10:30 – 11:00h Pausa-cafè

11:00 – 13:00h Com podem gestionar l'àmbit fluvial des dels nostres municipis?

Ponències:

- **“Usos i autoritzacions de l'administració hidràulica en actuacions i activitats a l'entorn fluvial”**, Salvador Sosa Torres, Cap de la unitat d'inspecció de la Demarcació de Girona de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA)
- **“La custòdia fluvial en municipis com a oportunitat per a una gestió compartida”**, Ana Macho López de la Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)
- **“Aspectes legislatius i pràctics del control de flora exòtica invasora als espais fluvials”**, Enric Fàbregas de Galanthus Natura, Estudi i divulgació del medi ambient

13:00 – 13:15h Descans

13:15 – 14:30h Com gestionem l'ús públic des dels nostres municipis?

Ponències:

- **“Conservació dels ecosistemes riparis hiperfreqüentats de la província de Girona: una iniciativa de col·laboració públic-privada”**, Maria Guirado de la Diputació de Girona
- **“Espais Fluvials, promoció i conservació”**, Josep Capellà i Anna Sans de l'empresa DE-CABA Turisme

MANLLEU, 28/09/2023

09:00 – 09:30h Arribada i acreditació

09:30 – 09:45h Benvinguda president del Consorci del Ter i de l'Ajuntament de Manlleu

09:45 – 10:30h **Conferència “Àmbits fluvials en el context del canvi climàtic”**. Gabriel Borràs, Responsable d'adaptació de l'Oficina Catalana del canvi climàtic

10:30 – 11:00h Pausa-cafè

11:00 – 12:30h Iniciatives per a la gestió vers el canvi climàtic

Ponències:

- **“Projecte HidroNet Baix Ter: solucions basades en la natura per a la prevenció d'inundacions”**, Equip Tècnic HidroNet Baix Ter
- **“Importància de la digitalització de les xarxes d'aigües per millorar-ne el control i reduir les pèrdues d'aigua a les infraestructures”**, Guillem Treserra, Gerent d'Aigües de Vic
- **“Regulació municipal de la sequera”**, Gerard Soldevila, secretari de l'Ajuntament de Ripoll i del Consorci del Ter

12:30 – 12:45h Descans

12:45 – 14:30h Com impulsar la recuperació del patrimoni cultural fluvial des dels municipis:

Conferència “Posant en valor el patrimoni de la industrialització des del Museu del Ter. Fites, esculls i temes pendents”, Pere Casas tècnic de patrimoni del Museu del Ter

A continuació, **Taula Rodona** amb el responsable de la delegació territorial de Girona de l'ACA, Àlex Rocas; l'arquitecta Helena Campàs del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; i el subdirector general de Coordinació Urbànica de la Generalitat de Catalunya, Xavier Rehues

Inauguració Jornades a Salt

Conferència de Gabriel Borràs a Manlleu

Les diferents conferències i ponències de les jornades es poden consultar en línia [aquí](#).

Acte institucional a Manlleu

La Plaça de les Dones del Ter de Manlleu va ser l'escenari el 28 de setembre de l'acte institucional de commemoració dels 25 anys del Consorci del Ter amb la presència d'un centenar de persones, la majoria representants dels 71 ajuntaments i 5 consells comarcals consorciats a l'organisme, així com representants que havien format part dels Consells de Govern des del 1998.

En el torn de parlaments van intervenir els fundadors del Consorci, Ramon Sitjà (alcalde de Manlleu entre 1995 i 1999, primer President del Consorci del Ter) i Xavier Corominas (alcalde de Salt entre 1991 i 1999, primer Vicepresident del Consorci del Ter); així com el Diputat d'ODS i Patrimoni Natural de la Diputació de Girona, Nil Papiol; el President de l'Àrea d'Espais Naturals i Infraestructura Verda de la Diputació de Barcelona, Xesco Gomar; i el Director de Polítiques Ambientals i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya, Marc Vilahur. El torn d'intervenci-

ons el va cloure el nou President del Consorci del Ter i alcalde de Manlleu, Arnau Rovira, que va destacar que «si volem que la roda segueixi girant, que l'aigua segueixi baixant... ens hem de conjurar, entre tots i totes, perquè tinguem un bon cabal, perquè el riu estigui net, perquè tots (els de muntanya i els de mar), gaudeixin d'aquest recurs hídric. Ja ho ha fet el Consorci del Ter durant 25 anys. Ara és el nostre torn, de donar exemple i fer-ho més i millor».

Durant l'acte, a l'exterior del Museu del Ter i amb un escenari de cara al riu Ter, es va comptar amb una representació teatral creada expressament per aquest 25è aniversari per l'Associació «Teatre Centre de Manlleu» a partir de textos de la ruta literària de la Ruta del Ter i també hi va haver l'actuació musical de l'orquestra de guitarres de l'Escola Municipal de Música de Manlleu.

La celebració es va acabar amb un brindis per aquests 25 anys.

Representació teatral, Associació Teatre Centre de Manlleu

Actuació del grup de guitarres de l'Escola Municipal de Música de Manlleu

Intervenció dels fundadors del Consorci del Ter Xavier Corominas i Ramon Sitjà

Intervenció del President del Consorci del Ter, Arnau Rovira

Intervenció de Xesco Gomar per part de la Diputació de Barcelona

Intervenció de Nil Papiol per part de la Diputació de Girona

Intervenció del Director General de Politiques Ambientals i Medi Natural, Marc Vilahür

Vista general dels assistents a l'acte

ACCIONS 2023 DE PATRIMONI NATURAL I CULTURAL

El Consorci treballa tant en l'àrea de patrimoni natural com cultural. D'una banda, **l'àrea de Patrimoni Natural té l'objectiu de recuperar espècies prioritàries, espais naturals i paratges emblemàtics de les ribes fluvials per convertir l'eix fluvial en un corredor ecològic i d'altra banda, l'àrea de Patrimoni Cultural té l'objectiu de valoritzar els elements patrimonials relacionats amb els usos de l'aigua.**

Des del 2015 el Consorci del Ter porta a terme un projecte de recuperació i reforç de tortuga d'estany (*Emys orbicularis*) amb l'alliberament de 213 exemplars criats en captivitat

La campanya de seguiment i control de les poblacions de tortugues al Ter 2023 permet retirar del medi 34 individus exòtics, localitzats en la seva majoria a Girona

Des del 2015 el Consorci del Ter realitza anualment una campanya de seguiment, tant a la primavera com a la tardor, de les poblacions de quelonis autòctons, tortuga d'estany (*Emys orbicularis*) i tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*), així com control de quelonis exòtics en diferents punts del curs mitjà-baix del Ter on en els darrers 9 anys s'han alliberat 213 exemplars de tortuga d'estany. En qualsevol projecte de reforçament poblacional és indispensable un seguiment i un monitoratge fins que la població s'estabilitza. Les espècies de quelonis exòtics, que trobem convivint en els mateixos hàbitats de la tortuga d'estany, acostumen a assolir una mida més gran que les autòctones i a tenir més descendència, de manera que hi competeixen per les preses i l'hàbitat.

El principal problema per a la recuperació de la tortuga d'estany, a part d'uns estocs extremadament reduïts, ve donat principalment per la desaparició del seu hàbitat, la competència amb altres tortugues i la depredació per part

de petits carnívors, com per exemple el visó americà. Durant el 2023 aquest seguiment s'ha realitzat sistemàticament en diversos indrets de Riberes del Baix Ter. Aquest seguiment es va fer amb el mètode de captura-recaptura amb trampes específiques: trampes d'insolació i nanses amb esquer. En la campanya d'aquest any també s'ha recuperat el seguiment a indrets que ja s'havien mostregjat antigament. Totes les trampes s'han revisat diàriament a totes les localitats durant la setmana de seguiment. En total s'han realitzat 76 captures d'*Emys orbicularis* de 40 individus diferents. Destacar que el nombre de captures ha estat lleugerament superior al de la campanya anual anterior, fet atribuïble a la major pressió de mostreig i a l'ampliació de zones de prospecció noves i/o recuperades. Entre les captures remarcar també la presència d'un noutat i un juvenil nascuts al tram mig alt de Riberes del Baix Ter. D'altra banda, d'exemplars de tortuga de rierol se'n van capturar 113.

Pel que fa al control d'espècies exòtiques invasores s'han capturat 34 individus, corresponents a les espècies *Trachemys scripta elegans* i *Trachemys scripta scripta*, la majoria dels quals, 29, han estat capturades a les basses de Santa Eugènia i a la bassa de les Deveses d'en Bru a Girona, sectors molt periurbans on la presència i pressió humana és molt elevada. A part de Girona, només es van capturar individus exòtics a Bescanó i Sant Gregori. Les tortugues exòtiques capturades van ser retirades del medi després de la presa de dades biomètriques i seguint el protocol establert en el projecte LIFE Potamo Fauna.

Cada exemplar de tortuga d'estany porta un xip subcutani per facilitar la seva identificació individualitzada i el seu seguiment a llarg termini. Els exemplars de tortuga d'estany que s'han anat alliberant al llarg dels anys procedeixen del Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera, dependent de l'Associació Amics de la Tortuga de l'Albera (ATA), que té un programa de reproducció en captivitat d'*Emys orbicularis* des de l'any 1992. Un any més s'ha constatat que aquests exemplars ja es reproduïen de forma natural al medi fluvial del Ter.

Nounat detectat aquest estiu

Campanya de seguiment de tortugues autòctones i control de quelonis exòtics

Realitzem diferents actuacions de millora d'hàbitats i seguiment i control d'espècies per millorar la conservació de fauna fluvial amenaçada al Baix Ter

El projecte ha rebut finançament de la Diputació de Girona de la convocatòria per al desenvolupament d'actuacions de conservació del patrimoni natural per a Consorcis gestors d'espais d'interès natural 2022-2023

El projecte «Actuacions de conservació de fauna fluvial amenaçada al Baix Ter 2022-2023», redactat pels serveis tècnics del Consorci del Ter, va obtenir finançament de la Diputació de Girona en el marc de la convocatòria de subvencions per al desenvolupament d'actuacions de conservació del patrimoni natural per a Consorcis gestors d'espais d'interès natural. La subvenció concedida per un import de 61.022,76

euros ha permès actuar fins aquest 2023 en diferents espais xarxa Natura 2000 Riberes del Baix Ter, tant en espais en custòdia com d'altres de domini públic hidràulic. En concret, a les ribes del Ter entre Bescanó i Sant Gregori, a les Deveses d'en Bru i als aiguamolls de Santa Eugènia a Girona, al Pla d'en Xuncla a Sarrià de Ter, a Colomers-Foixà i a l'illa d'Avall a Jafre, i també a Sobrànigues i Sant Julià de Ramis.

S'han portat a terme accions de millora, manteniment i creació d'hàbitats per a la millora de les poblacions d'amfibis i se n'ha realitzat seguiment; també s'han millorat els hàbitats de les tortugues autòctones (tortuga d'estany i tortuga de rierol) i s'ha fet seguiment de les seves poblacions per consolidar l'èxit reproductiu de la tortuga d'estany, així com el control de competidors -tortugues exòtiques invasores-; a més el projecte ha contribuït al control del visó americà que amenaça diverses espècies de fauna fluvial; la regulació de l'accés rodat i a peu als hàbitats d'aquestes espècies amenaçades en les finques en custòdia fluvial per garantir la seva supervivència; també s'ha instal·lat senyalització divulgativa i s'ha elaborat material educatiu de fauna fluvial amenaçada per donar-la a conèixer entre els escolars i la ciutadania.

L'objectiu ha estat millorar les poblacions de fauna amenaçada i fomentar comportaments respectuosos amb el medi ambient i prendre consciència sobre la importància dels rius en general i del riu Ter, en particular, com a connectors de diferents àrees protegides i com a reservoris de biodiversitat.

Aquest 2023 s'han portat a terme diferents treballs de restauració de l'hàbitat d'interès comunitari basses i tolls temporers mediterranis en dos sectors diferenciats, a les ribes del Ter a Sant Julià de Ramis i a l'illa d'Avall de Jafre, amb l'objectiu de millorar les poblacions d'amfibis. L'hàbitat d'interès comunitari Basses i tolls temporers mediterranis és un HIC de conservació prioritària, la formació del qual depèn dels períodes d'avingudes fluvials i de l'aportació de l'aigua de la pluja, així com de l'aportació del freàtic.

A Sant Julià de Ramis al pla de Can Font i amb el projecte de Recuperació de la tortuga d'estany (*Emys orbicularis*) i els seus hàbitats al riu Ter (post-LIFE Potamo Fauna) es van crear basses temporànies a la riba esquerra del Ter, entre el camí paral·lel al riu i la llera, amb l'objectiu d'afavorir la comunitat d'amfibis i la fauna associada a aquests hàbitats. El pas del temporal *Gloria* el gener de 2020 les va deixar com-

pletament colmatades de materials fins, sorres i fusta morta, i també hi havia certa acumulació de deixalles i residus. Aquestes basses tenien una bona comunitat d'amfibis prèviament al pas del temporal. En un estudi realitzat el 2019 s'havia detectat la presència, de com a mínim 5 espècies d'anurs: granota verda, tòtil, reineta, gripau comú i granota pintada. Aquest 2023 el que s'ha portat a terme ha estat la restauració d'aquestes basses preexistents, efectuant una extracció de materials acumulats amb maquinària. Són un conjunt de tres basses de diferent mida, i on no ha calgut impermeabilització. La relativa proximitat d'aquest sector d'actuació al curs principal del riu n'afavoreix una dinàmica d'inundacions periòdiques que garanteix unes bones condicions estructurals per al desenvolupament d'amfibis.

Procés de construcció d'una bassa a la Safa, Sant Julià de Ramis

A Jafre s'ha creat una nova bassa aprofitant una cubeta existent a l'interior de l'illa d'Avall. Es tracta d'un terreny d'elevat interès, entre d'altres espècies per al turó europeu, on la presència d'amfibis, a més de la importància que té, podria constituir un complement de la seva dieta en determinades èpoques de l'any. Durant el projecte LIFE Riparia-Ter, el 2012 es va crear un sistema de basses situades al braç secundari del riu, al seu marge esquerre, on en un estudi del 2019 s'hi va detectar l'existència de 5 espècies d'amfibis, gripau corredor, granota verda, tòtil, gripau comú i granota pintada. Aquestes basses però, van desaparèixer per l'efecte del *Gloria*, tot i que se'n va recuperar una el 2021

mitjançant treballs manuals. Ara el que s'ha realitzat és una nova bassa en un punt on hi havia una depressió en el terreny provocada per una antiga extracció d'àrids on s'ha reperfilat la cubeta existent i s'ha impermeabilitzat el fons de la bassa. Ha calgut suavitzar els pendents de la cubeta que eren molt pronunciats i també realitzar moviments de terres creant un sistema de terrasses a diferents nivells. Es tracta de l'única zona humida a l'interior de l'illa que està constituïda per dipòsits de sorres i graves. Es troba a una distància d'uns 150 metres del riu, i a 300 metres de les altres basses del braç secundari del Ter, que delimita l'illa pel nord. Està en la zona de cota més elevada, que rarament s'inunda i el seu nivell d'aigua dependrà de l'aigua de pluja. En els primers dies de funcionament de la bassa ja s'hi van detectar les primeres postes de gripau corredor, i al llarg de la primavera noves postes de la mateixa espècie i exemplars en diferents estadis de maduració. La bassa també beneficia altres espècies, com el teixó, on a les immediacions de la mateixa s'hi han detectat petjades.

A prop de la bassa, en l'itinerari senyalitzat, s'hi ha situat un plafó informatiu de 90x90 centímetres sobre els valors naturals de les zones humides, i també s'ha fet una reposició d'una banderola de seguiment de l'itinerari existent.

A l'illa d'Avall a més s'ha portat a terme una actuació de regulació d'accés motoritzat on s'ha col·locat una nova tanca metàl·lica de 4 metres que substitueix el sistema que hi havia fins ara consistent en 2 pals metàl·lics units amb cable d'acer i cadena de plàstic. S'ha previst un espai suficient per al pas de persones i bicicletes.

Nova bassa de l'illa d'Avall, Jafre

D'altra banda, s'han col·locat elements naturals (pedres, troncs...) a les proximitats de les basses per tal de diversificar-ne els hàbitats.

Entre la tardor de 2022 i la tardor de 2023 s'ha portat a terme un seguiment de les poblacions d'amfibis a diferents zones de l'espai xarxa Natura 2000 «Riberes del Baix Ter», entre Sant Julià del Llor i Bonmatí i Jafre; i també a les finques en custòdia El Roig de Ripoll i Matabosc de Torrelló. S'ha posat especial atenció als espais en custòdia de l'organisme. També s'han prospectat 2 localitats sense custòdia molt interessants pels amfibis, com són La Farga, a Bescanó, i la Safa, a Sant Julià de Ramis. L'estudi l'ha realitzat l'empresa Sorelló, Estudis al Medi Aquàtic.

Els amfibis són el grup de vertebrats més amenaçats a escala global per diverses causes. La destrucció i fragmentació d'hàbitats és una de les principals causes del seu declivi, així com les espècies invasores, la contaminació i els atropellaments, entre d'altres problemàtiques. A Catalunya aquest grup animal utilitza punts d'aigua de diferents tipus per reproduir-se. Entre aquests tipus es troben els hàbitats aquàtics associats a rius permanents com el Ter: basses i aiguamolls de diferents superfícies i fondàries situats a les ribes.

El seguiment ha tingut en compte tant els individus adults com les larves; detectant en el conjunt de les 10 localitats mostrejades durant els anys 2022-2023 una riquesa de fins a 9 espècies d'amfibis, 7 anurs i 2 urodels, de les 13 que es podrien arribar a trobar. El seguiment s'ha portat a terme fent una adaptació per a herpetòlegs experts de la metodologia utilitzada pel nou Seguiment d'Amfibis Comuns de Catalunya (SACC). Segons aquesta metodologia s'han enregistrat tres tipologies d'observacions: acústiques (fent censos de raucs d'anurs), visuals (buscant individus activament per dins i per l'entorn proper dels punts d'aigua) i amb salabre (on es capturen larves i urodels amb salabre). Es complementa aquesta metodologia fent transsectes a cada localitat. El seguiment ha estat en 42 punts de mostreig i 16 transsectes.

El gripau comú ha estat l'espècie detectada a més localitats, trobant-se a 9 de les 10 localitats mostrejades. El tòtil, la granota pintada (sp. Exòtica) i la granota verda s'han localitzat a un 80% de les localitat, seguits de la salamandra, que s'ha detectat a 6 de les 10 localitats. Pel que fa a la riquesa de tota l'àrea d'estudi, a la meitat de finques en custòdia s'han detectat un mínim de 6 espècies d'amfibis. Per contra, la sorpresa negativa ha estat la finca en custòdia de Matabosc on només s'ha fet l'observació acústica d'un tòtil. Probablement la connectivitat gairebé nul·la de l'espai amb altres espais naturals i l'excés de depredadors, tant aus aquàtiques autòctones com peixos i crancs exòtics, ha fet desaparèixer gairebé completament els amfibis a la zona. L'espai en custòdia on s'han observat més espècies ha estat les riberes del Ter entre Sant Gregori i Bescanó, amb 7 espècies. De totes les espècies detectades en conjunt, les menys ubiques han estat el gripau corredor, la reineta i el tritó palmat; aquest últim només observat a Bescanó. La granota roja, espècie típicament eurosiberiana, únicament s'ha detectat a la finca El Roig.

Actualment, el Consorci del Ter és probablement un dels ens públics de Catalunya que té una sèrie de dades de seguiments d'amfibis estandarditzats més llargues i periòdiques. Es van començar a fer seguiments d'amfibis l'any 2010

amb el projecte LIFE Riparia-Ter (2010-2013). Es va continuar amb el projecte LIFE Potamo Fauna (2014-2017), llavors l'Interreg POCTEFA TTFS (2017-2021), i ara el present estudi (2022-2023). Per tant, en algunes localitats ja es disposa de 7 anys de dades. Encara però, no són suficients com per corroborar si les poblacions es mantenen estables, augmenten o disminueixen a les ribes del Ter.

L'estudi realitzat no només detalla les espècies presents sinó també mesures a desenvolupar en els espais que gestiona el Consorci del Ter per millorar les poblacions d'amfibis.

En el marc del mateix projecte s'ha fet una revisió de les caixes niu instal·lades als espais i també s'han construït entramats per a amfibis a Bescanó, Sant Gregori, les Deveses d'en Bru, Sarrià de Ter, Sant Julià de Ramis i Foixà.

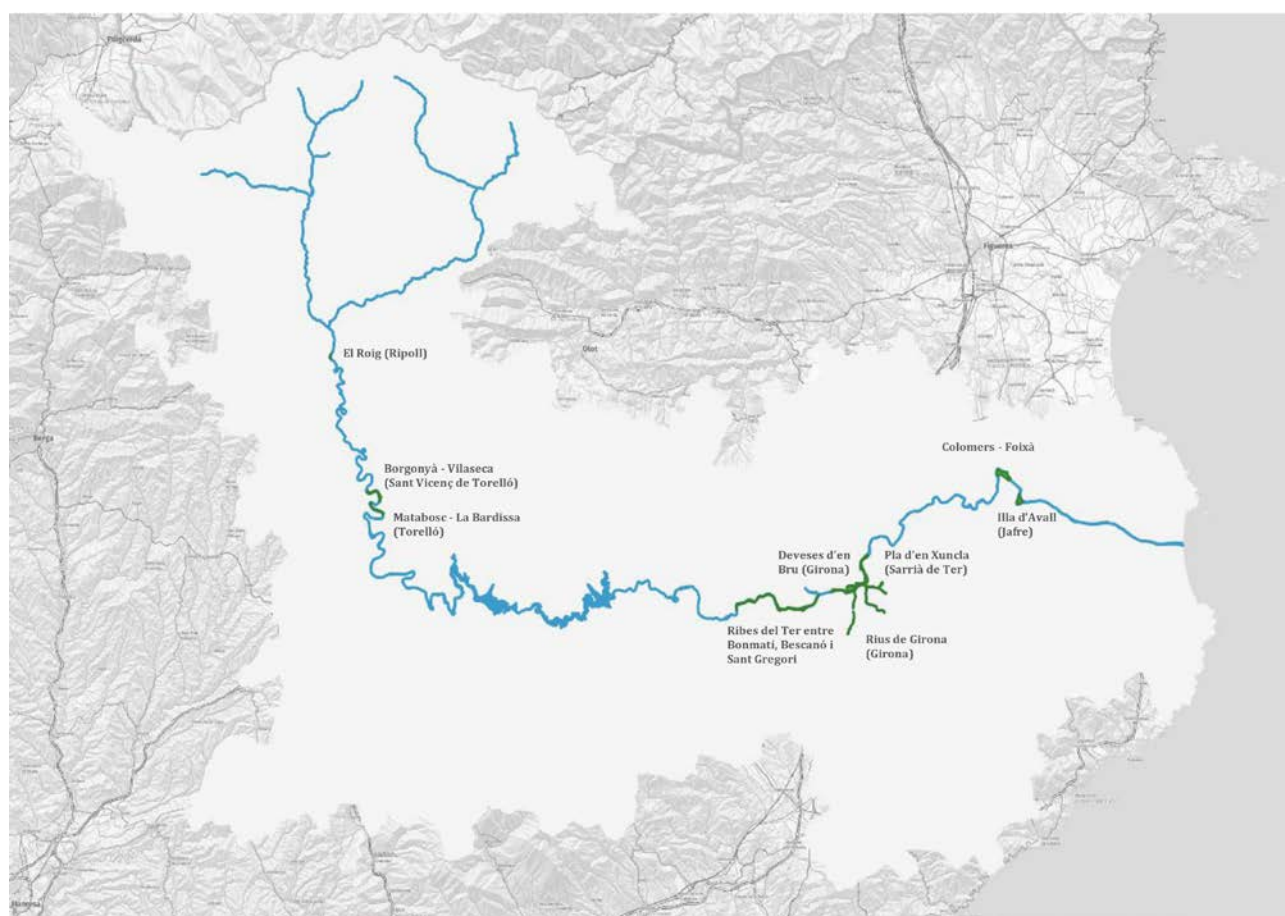

Exemplar de gripau comú detectat en un dels seguiments d'amfibis. Fotografia: Iago Pérez, Sorelló, Estudis al Medi Aquàtic

Actuacions de millora i manteniment als espais gestionats pel Consorci del Ter a través d'acords de custòdia, més de 300 hectàrees de ribes fluvials

ESPAI EN CUSTÒDIA	MUNICIPI	ESPAI PROTEGIT	SUPERFÍCIE AMB HECTÀREES
EL ROIG	RIPOLL	SISTEMA TRANSVERSAL CATALÀ	1,946
BORGONYÀ-VILASECA	SANT VICENÇ DE TORELLÓ	MEANDRES DEL TER (PENDENT INCLUSIÓ XARXA NATURA 2000)	4

ESPAI EN CUSTÒDIA	MUNICIPI	ESPAI PROTEGIT	SUPERFÍCIE AMB HECTÀREES
MATABOSC – LA BARDISSA	TORELLÓ	MEANDRES DEL TER (PENDENT INCLUSIÓ XARXA NATURA 2000)	10,43
RIBES DEL TER ENTRE BESCANÓ I SANT GREGORI (tram de 10 quilòmetres des del Pont de Bonmatí fins a la confluència amb la Llèmena)	BESCANÓ / SANT GREGORI / SANT JULIÀ DEL LLOR I BONMATÍ	RIBERES DEL BAIX TER	79,26
LA PILASTRA	BESCANÓ / SANT GREGORI	RIBERES DEL BAIX TER	7,027
RIUS DE GIRONA	GIRONA	RIBERES DEL BAIX TER	105
DEVESES D'EN BRU	GIRONA	RIBERES DEL BAIX TER	31,74
PLA D'EN XUNCLA	SARRIÀ DE TER	RIBERES DEL BAIX TER	2,1588
COLOMERS-FOIXÀ	COLOMERS I FOIXÀ	RIBERES DEL BAIX TER	55
ILLA D'AVALL	JAFRE	RIBERES DEL BAIX TER	25,7077

Mapa dels espais en custòdia

La gestió que es porta en aquests espais es basa en el desenvolupament d'actuacions que permetin la millora i conservació dels hàbitats i de les espècies pròpies dels espais fluvials, bona part d'ells inclosos a la xarxa Natura 2000 pels seus valors naturals, tot fent-la compatible amb un ús públic racional i sostenible.

Actuacions

- **Millora i manteniment d'itineraris** vinculats a l'ús públic de l'espai, i que són aptes tant per fer a peu com en bicicleta. S'ha desbrossat la vegetació arbustiva i herbàcia en una franja d'un mínim de 0,50 metres a cada costat dels camins. També s'han retirat deixalles i abocaments existents als espais. S'ha actuat a les ribes del Ter entre Bescanó i Sant Gregori, a la zona de l'aguait situat a la confluència de la Llémna, a les Deveses d'en Bru, a l'aguait del Pla d'en Xuncla a Sarrià de Ter, a Colomers-Foixà i a l'illa d'Avall a Jafre. A les Deveses d'en Bru l'actuació ha permès retirar del medi natural 340 quilos de deixalles, sense comptar 2 remolcs de voluminosos (mantes, matalàs, cadira, palet...), així com diversos sacs de runa, 4 pneumàtics i 2 coixins. L'actuació s'ha finançat amb un conveni de cooperació interadministratiu entre el Consorci i l'Ajuntament de Girona per a la gestió dels espais naturals en custòdia fluvial de la ciutat; i a la resta d'espais les actuacions s'han realitzat a través de Forestal Catalana.

Recollida de residus a les Deveses d'en Bru, Girona

- **Control de flora exòtica invasora.** S'han portat a terme diverses actuacions de control de flora exòtica invasora, entre el juny i el novembre, a través de Galanthis i amb finançament de la Diputació de Girona. Les actuacions s'han executat a les ribes del Ter entre Bescanó i Sant Gregori, a l'illa de la Pilastra, Deveses d'en Bru, al Pla d'en Xuncla, a l'illa i els Planters a Foixà i a Colomers i a l'illa d'Avall; també s'ha actuat a la Safa a Sant Julià de Ramis, que tot i no haver-hi un acord de custòdia fluvial, es tracta d'un sector on s'hi han desenvolupat treballs de millora d'hàbitats. En aquests espais ja s'havien dut a terme actuacions del mateix tipus durant anteriors anualitats. En aquest sentit, les actuacions s'han centrat en eliminar nous nuclis o peus que no s'havien tractat anteriorment i tornar a actuar allà on els peus tractats havien rebrotat. Les espècies tractades amenaçaven comunitats naturals d'interès per a la conservació. S'ha posat especial atenció en els ailants (*Ailanthus altissima*), però també amb la gleditsia i algun peu de budleia, així com amb l'auró americà i la iuca, entre altres.

Control de gleditsia a Bescanó

- **Instal·lació de dues càmeres de fototrampeig o captura fotogràfica** en diferents espais en custòdia fluvial per estudiar la fauna de l'entorn del riu i determinar les espècies de fauna que hi ha. És una tècnica d'estudi no invasiva que permet obtenir molta informació de manera simultània, aportant dades com distribució, abundància, ús de l'hàbitat,

entre altres. La informació obtinguda també s'utilitza en campanyes d'educació ambiental i en xerrades a centres escolars, passant els vídeos. Les càmeres s'han col·locat, de forma rotatòria, d'hivern a tardor, als diferents espais en custòdia fluvial. Algunes de les espècies detectades són: guineu, merla, pit-roig, geneta, esquiol, gaig, gamarús, astor, tudó, cabirol, senglar, geneta, aligot, picot garser gros i pit-roig. A les xarxes socials del Consorci del Ter es poden veure vídeos amb algunes de les espècies detectades amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.

- **Instal·lació d'una tanca texana d'uns 100 metres en el perímetre de la nova bassa creada a l'illa d'Avall** de Jafre per evitar l'accés de fauna salvatge de mida mitjana i gran, especialment del porc senglar i dels gossos, a través de la brigada de manteniment d'espais naturals protegits de Forestal Catalana que es va posar a disposició del Consorci del Ter, entre altres, per poder desenvolupar tasques de manteniment a espais naturals protegits xarxa Natura 2000 i en coordinació amb la Secció de Biodiversitat i Medi Natural del Serveis Territorials del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural a Girona. També van portar a terme el manteniment del nivell d'aigua de la bassa per consolidar-ne la impermeabilització i per afavorir la supervivència de la fauna i la flora que començava a colonitzar-la.

Instal·lació tanca texana a la nova bassa de l'illa d'Avall, Jafre

- **Instal·lació de nous sistemes de regulació del trànsit rodat i de bancs** a la finca de les Deveses d'en Bru.

Nou banc a les Deveses d'en Bru, Girona

- **Seguiment poblacional d'espècies d'ocells a la finca en custòdia fluvial Colomers-Foixà**, en un itinerari d'uns 3 quilòmetres, amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Des de fa 7 anys participem en el Programa de Seguiment d'Ocells Comuns de Catalunya (SOCC). En el seguiment de la primavera, corresponent al període de la primera nidificació de les aus, es van detectar 48 espècies diferents. A destacar l'observació d'un agró roig i un juvenil de martinet de nit pels voltants de la presa de Colomers, com també abellerols, rossinyols, blauets, cabusset, milà negre i astor. També es van detectar altres espècies com mallerengues, tallarols, picots, gaig, merla, corb marí, berrat pescaire, cueretes, cadernera, verdum, pardal, durbec, rossinyol bord, raspinell, gafarró, cargolet, mosquiter pàl·lid, bec de corall senegalès, entre altres.

Dos exemplars d'abellerol, Colomers-Foixà

Exemplar detectat d'agró roig, Colomers-Foixà

Exemplar de verdum, Colomers-Foixà

- **Redacció d'un projecte executiu corresponent a la creació i millora de les zones humides de l'espai en custòdia fluvial les Deveses d'en Bru** finançat a través de la Diputació de Girona. A l'espai actualment hi ha una gran bassa de l'antiga extractiva, però l'espai no compta amb zones d'inundació temporal, per tal de diversificar els ambients i afavorir determinades espècies de fauna com amfibis i invertebrats. Els objectius del projecte executiu són millorar la bassa existent per potenciar la diversitat vegetal, faunística i paisatgística en l'àmbit d'actuació; assegurar, mitjançant l'adequació morfològica de l'espai, la presència de superfícies d'aigües permanents i d'aigües temporànies, creant noves basses; potenciar les poblacions

d'amfibis, invertebrats i quelonis autòctons dotant-los de nous punts d'aigua per tal que colonitzin aquests ambients de forma natural i puguin ésser nous punts de reproducció d'aquestes espècies; crear nous hàbitats per afavorir la recuperació de les poblacions de fauna fluvial; i augmentar la superfície de «basses temporànies mediterrànies» (Hàbitat 3170*-Annex I de la Directiva Hàbitats) al Baix Ter.

- **Reubicació d'un cartell** de flora i fauna a El Roig per la retirada de les antigues torres elèctriques ubicades a la llera del riu Ter des de Sant Quintí fins a la depuradora a Ripoll. El cartell estava instal·lat en una de les bases de formigó i es va procedir a reubicar-lo en un punt proper de la finca, a més de muntar-hi dos suports de fusta laminada seguint el Manual de Senyalització d'Espais Naturals Protegits. L'actuació va comptar amb el suport de la Diputació de Girona.

Reubicació del cartell de flora i fauna instal·lat a la finca El Roig, Ripoll

Enguany, a més, s'han renovat els convenis de custòdia fluvial de les ribes del Ter entre el pont de Bonmatí-Vilanna fins a la confluència amb la Llémèna a Bescanó i Sant Gregori amb l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) i el de l'illa d'Avall amb l'Ajuntament de Jafre. Els dos s'han prorrogat per quatre anys més, fins el 2027.

El Consorci del Ter i l'Ajuntament de Sant Vicenç de Torelló firmen un conveni de custòdia fluvial per l'estudi i gestió d'actuacions a espais riberencs del Ter a l'entorn de Borgonyà i Vilaseca

El Consorci del Ter i l'Ajuntament de Sant Vicenç de Torelló han firmat un conveni de custòdia per a l'estudi i l'encàrrec de gestió d'actuacions de custòdia fluvial a espais riberencs del Ter; en concret, de diverses finques a l'entorn de Borgonyà i Vilaseca. Són tres terrenys que en conjunt tenen una superfície aproximada de 4 hectàrees.

L'Ajuntament de Sant Vicenç de Torelló té els terrenys mitjançant un contracte de cessió d'ús. Des del Consorci del Ter ara es promou-ran i elaboraran propostes de gestió de l'espai i

la programació anual d'actuacions. De fet, l'any 2021, el Consorci d'acord amb els ajuntaments de Sant Vicenç de Torelló i Torelló, va sol·licitar un recurs del catàleg de serveis de la Diputació de Barcelona als ens locals per a la redacció de projectes de conservació, restauració i millora del patrimoni natural per a l'àmbit del riu Ter a l'entorn del nucli de Borgonyà i la confluència amb el Ges a Torelló. D'aquell recurs se'n deriva la voluntat dels ajuntaments i del Consorci per poder desenvolupar el projecte i treballar conjuntament per a la millora d'aquests espais fluvials.

La Diputació de Barcelona concedeix dos recursos tècnics al Consorci del Ter, una diagnosi i pla de control de l'ailant a Osona i la redacció d'un projecte de creació de zones humides a l'espai en custòdia fluvial Matabosc de Torelló

La Gerència de Serveis d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona va concedir dos recursos tècnics al Consorci del Ter en el marc de la convocatòria del Catàleg 2023 del Pla de concertació Xarxa de Governos Locals 2020-2023.

D'una banda, una «Diagnosi i pla de control de l'ailant al Ter (i afluents) al seu pas per la comarca d'Osona». Els objectius són revertir la pèrdua de biodiversitat i la degradació dels àmbits fluvials de la comarca, l'avaluació de l'estatus de l'ailant als cursos fluvials de la conca del Ter a Osona: obtenir una cartografia i inventari amb tots els

rodals d'ailant, i peus aïllats, així com disposar d'un pla/projecte de control d'aquests rodals.

D'altra banda, la redacció del projecte «Creació de zones humides a l'espai en custòdia fluvial Matabosc» a Torelló. Es vol crear i recuperar l'hàbitat «basses temporànies mediterrànies» (3170*-Annex de la Directiva Hàbitats) per potenciar les poblacions d'amfibis, invertebrats i quelonis autòctons. L'objectiu és que dotant-los de nous punts d'aigua, colonitzin aquests ambients de forma natural i puguin ésser indrets de reproducció d'aquestes espècies.

Actuacions i projectes de millora del patrimoni natural a la comarca d'Osona en col·laboració amb la Diputació de Barcelona

Realitzem una actuació de control de flora exòtica invasora, budleia i ailant, a Montesquiu, Sant Quirze de Besora i Vilanova de Sau

Des del Consorci del Ter s'han portat a terme diferents actuacions de control de flora exòtica invasora en punts del riu Ter a Osona amb l'objectiu d'evitar-ne la dispersió i millorar l'estat de conservació dels hàbitats presents. En concret, s'han controlat les poblacions de budleia del riu Ter al municipi de Vilanova de Sau aigües avall de la presa de l'embassament de Sau fins a la confluència amb la riera Major; i s'han realitzat actuacions de manteniment de control d'ailant, tractades anys anteriors, al sector entre la carretera i la font d'en Nandu a Montesquiu i al rec de la font de les Mares a Sant Quirze de Besora. Els treballs han comptat amb finançament de la Diputació de Barcelona.

Les espècies exòtiques invasores són una de les principals causes de pèrdua de biodiversitat. Cada vegada més, les ribes dels rius es veuen poblades per espècies que no els són pròpies, es tracta d'espècies exòtiques que colonitzen aquests indrets, establint-se i competint amb la vegetació de ribera autòctona, desestructurant les comunitats vegetals, dificultant la persistència d'aquelles més fràgils, i, en definitiva, compromentent la biodiversitat i el bon estat ecològic de l'ecosistema fluvial. Tant la budleia com l'ailant estan incloses en el Catàleg Espanyol d'Espècies Exòtiques Invasores, fet que determina la prohibició de la seva comercialització, transport i plantació, així com d'altres prohibicions en relació a la tinença. Per tant, es tracta de dues espècies prioritàries a controlar, i convé dur a terme l'eliminació dels seus poblaments naturalitzats seguint protocols de control elaborats per experts i obtenint les autoritzacions corresponents en cada cas.

Els treballs de control a Vilanova de Sau es van iniciar per la part més alta del riu Ter, a partir de la presa de l'embassament de Sau per evitar que la planta es dispersi aigües avall, i actuant a ambdós marges on es troba l'espècie. S'ha treballat tant amb extracció mecanitzada com manualment.

A la font de les Mares s'ha fet manteniment del tractament d'un rodal d'ailant d'uns 2.555,55 metres quadrats al rec ja que en tot l'àmbit s'hi trobaven dispersos peus de reduïdes dimensions i diàmetres inferiors a 2 cm; i als entorns de la font d'en Nandu també s'ha fet repàs de manteniment a un rodal d'uns 400 metres quadrats. S'ha fet tractament fitosanitari localitzat als peus de la planta, quan aquesta està vegetant.

Control de budleia a Vilanova de Sau

Tractament de manteniment d'un rodal d'ailant a la font de les Mares, Sant Quirze de Besora

Elaborem una diagnosi preliminar sobre l'espai fluvial de l'embassament de Sau

Des dels serveis tècnics del Consorci del Ter s'ha portat a terme una diagnosi preliminar de l'espai fluvial del riu Ter a l'embassament de Sau, des de l'entrada a l'embassament de Sau, al Coll de Terrades fins a la delimitació de la comarca d'Osona, a una alçada una mica més enllà de la confluència de la riera Major amb el riu Ter, al municipi de Vilanova de Sau.

L'àmbit d'estudi correspon a la massa d'aigua del Ter a Sau en un tram de 5,67 quilòmetres aproximadament. En aquest tram el riu Ter rep l'aportació d'un gran nombre de torrents, rieres i rierols, els més destacats són el Sot dels Pollanques, la riera del Noguer, la riera del Balà, el torrent de Moran, el rec del Biaix, La Torrentera i la riera Major. Està situat a la unitat paisatgística de Les Guilleries, en el límit septentrional de la Serralada Litoral. Hi predomina el paisatge forestal i poc antropitzat amb alzinars, rouredes i altres boscos caducifolis a la vessant més humida, i les suredes i pinedes de pi roig a la vessant de solana. El Ter, en aquest tram, és una massa d'aigua fortament modificada pel gran mur vertical que interromp el flux natural de l'aigua i que correspon a l'embassament de Sau. Una infraestructura inaugurada el 1963, de 83 metres d'altura i 260 d'amplada, que va negar la vall de Sau. A les ribes de l'embassament s'hi han desenvolupat diferents usos públics, destaca l'elevat nombre d'activitats recreatives vinculades al riu i la natura (piragüisme, navegació, senderisme, cicloturisme, btt, activitats de lleure, observació d'aus, pesca...). També l'activitat agrícola, ramadera i forestal és encara un dels patrimonis més rics de les Guilleries-Savassona. Des de l'Espai Natural es treballa per compatibilitzar el seu manteniment amb la conservació ecològica.

Pel que fa a la diagnosi ambiental, el bosc de ribera és pràcticament inexistent, a excepció d'alguna franja de pollancreda en zones on la llera és més planera i on aquesta limita amb entorns antropitzats. En aquestes zones on hi ha pollan-

ques, també destaquen alguns salzes i àlbers, i d'altres espècies arbustives de ribera, on s'ha detectat la presència de budleia, planta exòtica amb gran caràcter invasor en les immediateses del curs fluvial. L'espai Natural de Guilleries-Savassona forma part de la xarxa Natura 2000 i és tant Zona Especial de Conservació (ZEC) com Zona Especial de Protecció per a les Aus (ZEPA). L'embassament ha permès que existeixi una gran massa d'aigua que constitueix un important pas de fauna ornítica i que sigui una zona d'importància aquàtica pels ocells. Destaca, a la cinglera del Grau, la joca de corb marí gros més nombrosa de l'Alt Ter. Respecte a la fauna piscícola de l'embassament, aquesta està constituïda bàsicament per espècies exòtiques com la carpa, el silur, el peix sol o la gambússia, entre altres.

El tram de riu estudiat presenta un estat general (estat químic i estat ecològic), segons l'informe 2021, bo amb incertesa. Aquesta incertesa ve donada que al tractar-se d'una massa d'aigua modificada per l'embassament la variabilitat de la qualitat de l'aigua és molt fluctuant, depèn molt de les entrades d'aigua i el nivell d'acumulació d'aquesta. No obstant, es tracta de dades acumulades i avaluades en un informe de 2021. Amb l'actual estat de sequera perllongada, l'estat general d'aquestes masses d'aigua es troba significativament alterat.

En els darrers anys han sorgit nous reptes de gestió turística relacionats amb l'increment de l'interès per les activitats al medi natural a l'entorn de Sau, com succeeix a altres indrets del Ter, que ocasionen sobre-freqüentació d'alguns espais sensibles. Aquestes activitats recreatives poden arribar a ocasionar al territori diferents problemàtiques i impactes si no es desenvolupen correctament, com la degradació del sòl, l'acumulació de residus i pèrdua de tranquil·litat per a la fauna salvatge, entre altres. Des de fa uns anys el Consorci de l'Espai Natural de Guilleries-Savassona porta a terme una regulació d'accés a la Vall de Sau. I a més, el maig de 2023 es va fer l'aprovació inicial del Pla d'Usos Recreatius del Pantà de Sau per part del Consell Comarcal d'Osona.

Les principals mesures de gestió proposades serien el control de flora exòtica invasora, garantir la desinfecció de totes les embarcacions i material que entri en contacte amb l'aigua, així com establir seguiments per l'evolució de la comunitat piscícola un cop l'embassament

recuperi els nivells d'aigua, comprovant que es compleix la normativa de pesca continental pel que fa a espècies exòtiques evitant noves introduccions a l'embassament. També es proposa seguir implementant l'ordenació i regulació dels usos públics.

El Consorci del Ter participa en el projecte «HidroNet: una estratègia de prevenció de les inundacions al Baix Ter» que compta amb finançament de la Fundación Biodiversidad

El Consorci del Ter és una de les entitats beneficiàries de la convocatòria de la Fundación Biodiversidad per al foment d'actuacions dirigides a la restauració dels ecosistemes fluvials i a la reducció del risc d'inundació en entorns urbans a través de solucions basades en la naturalesa amb el projecte HidroNet Baix Ter: «Estratègia de Prevenció de les Inundacions i Foment de la Biodiversitat Aquàtica a partir de superfícies de laminació a la xarxa hídrica del curs baix del riu Ter». La convocatòria de la Fundación Biodiversidad forma part del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), finançat per la Unió Europea a través dels fons NextGenerationEU. L'entitat coordinadora és la Diputació de Girona, i com a beneficiàries, a més del Consorci, hi ha la Junta Central d'Usuaris d'Aigua del Baix Ter, la Càtedra d'Ecosistemes Litorals Mediterranis de la Universitat de Girona i els ajuntaments de Torroella de Montgrí, Gualta i Ullà. El projecte HidroNet puja a més de 2,5 milions d'euros, dels quals el Consorci en rebrà 166.793,92 euros. El termini d'execució és d'octubre de 2022 a desembre de 2025.

El projecte té l'objectiu de replantejar el model actual de drenatge d'inundacions, basat en una evacuació ràpida d'aigua a través de canals pavimentats, i substituir-lo per un nou model basat en la creació i interconnexió de zones de laminació per alentir progressivament el flux d'aigua i aprofitar-lo per recuperar aiguamolls i zones inundables antigues, actualment dessecades.

Per tant, la implementació d'una solució basada en la natura ha de permetre resoldre uns problemes d'inundació recurrents que pateixen diferents nuclis urbans de l'àrea del Baix Ter, derivats de la reducció històrica de superfícies inundables d'aquesta plana al·luvial, els rius i recs de la qual tenen un règim torrencial. És un aspecte important en l'adaptació al canvi climàtic. El Baix Ter és una de les àrees de les conques internes de Catalunya amb un risc més alt d'inundació degut a la seva configuració de plana al·luvial i el règim torrencial dels rius i recs. És per això que la prevenció de les inundacions i la preservació i millora de l'entorn fluvial és una prioritat, sobretot després dels efectes del temporal *Gloria*.

Aquest model transformador del sistema fluvial, a més de beneficis hidrològics, té importants beneficis ambientals, ja que permetrà incrementar la biodiversitat (els aiguamolls i les zones inundables són hàbitats rics en fauna i flora) i millorar l'estat ecològic dels sistemes aquàtics (amb la retenció de nutrients i contaminants), la qual cosa serà objecte d'anàlisi mentre duri el projecte.

Aquest 2023 s'ha posat en marxa l'oficina tècnica que ha començat a treballar en els projectes executius. En aquest sentit, des del Consorci del Ter es va incorporar una ambientòloga a l'equip del Consorci amb dedicació exclusiva al projecte durant tres anys, fins a desembre de 2025. Des del Consorci del Ter es participa en totes les accions del projecte, planificació, execució, seguiment i governança, i comunicació.

Visita seguiment projecte HidroNet a Ullà

Enguany s'ha redactat l'avantprojecte que ha de servir per poder desenvolupar les actuacions sobre el terreny a Gualta, Ullà i Torroella de Montgrí. També s'han sol·licitat els informes preceptius a les autoritats competents. A més s'ha treballat en les modelitzacions hidràuliques dels àmbits d'actuació i s'han fet tasques sobre el terreny de desbrossades i alçaments topogràfics que han de permetre definir correctament les modelitzacions i així poder acabar de redactar els primers projectes executius. Els ajuntaments han iniciat contactes amb els propietaris privats per poder arribar a acords de custòdia i algunes adquisicions de terrenys.

El 29 de març hi va haver una primera visita de seguiment del projecte a Ullà amb tècnics de la Fundació Biodiversidad.

També s'ha fet un primer fulletó del projecte, que es pot consultar [aquí](#). I pel que fa també a la difusió del projecte es va presentar una ponència el dia 3 d'octubre al Congrés de la Xarxa de Conservació de la Natura. I el 23 de novembre la tècnica del projecte HidroNet Baix Ter va realitzar una sortida amb alumnes del màster en Ciència i Tecnologia dels Recursos Hídrics de la Universitat de Girona (UdG) a la llacuna del Ter Vell (a Griells). Es tracta de l'últim ecosistema receptor de les aigües del rec del Ter Vell i antiga desembocadura del riu Ter, llacuna que es beneficia del filtre verd que generen les basses de laminació (degut a la reducció de càrregues de nutrients i contaminants). Es va poder explicar sobre el terreny com els recs

històrics de la plana del Baix Ter segueixen els antics traçats dels braços i meandres del riu Ter, i per tant, com que el riu té memòria, també es via de drenatge durant episodis torrencials. En el transcurs de la trobada, els alumnes es van interessar per saber la funcionalitat de les basses de laminació, com es dissenyen per a què laminin l'aigua, així com conèixer la integració del concepte solucions basades en la naturalesa.

D'altra banda, el 10 de novembre hi va haver una reunió del Consell Assessor del projecte al Centre Cívic d'Ullà per explicar l'evolució en el seu primer any, així com el Pla integral de gestió del risc d'inundació al Baix Ter. A més dels socis del projecte hi havia representants de l'Agència Catalana de l'Aigua i dels ajuntaments d'Ultramort, Belcaire d'Empordà, Flaçà, Foixà, Fontanilles, Jafre, la Bisbal d'Empordà, la Tallada d'Empordà, Pals, Sant Jordi Desvalls, Verges, Colomers i Serra de Daró.

Reunió Consell Assessor projecte HidroNet, Centre Cívic d'Ullà

Renovem els plafons de l'itinerari «Viu el Riu» a Ripoll per redescobrir el patrimoni fluvial dels rius Ter i Freser

El Consorci del Ter ha renovat amb el suport de l'Ajuntament de Ripoll els plafons de l'itinerari urbà «Viu el Riu»; en concret, s'ha reimprès la informació gràfica i s'han canviat els metacrilats que havien quedat malmesos pel pas del temps i actes vandàlics. El recorregut està format per 7 plafons distribuïts en punts estratègics de les ribes fluvials dels rius Ter i Freser i dins la trama urbana de la vila. L'objectiu és posar en valor el patrimoni fluvial i que els ciutadans s'apropin al riu. I és que segurament, moltes vegades passem per determinats carrers o creuem els ponts per anar d'una banda a l'altra, però no ens aturem a mirar ni a conèixer un espai natural encaixonat dins l'estructura urbana, evidentment molt modificat per l'acció humana, però on hi habiten espècies de flora i fauna pròpies de l'ecosistema fluvial i també elements vinculats al patrimoni cultural.

L'itinerari de Ripoll comença a la palanca del Prat del Roser i ens presenta i apropa a Ripoll, una vila entre dos rius; l'aiguabarreig del Ter i el Freser, els usos de l'aigua dels dos rius, la fauna del riu Ter a la vila, el bosc de ribera, els ponts i palanques que trobem al municipi, així com la recuperació de la façana fluvial urbana. El recorregut es pot seguir a través d'un mapa que hi ha a cada plafó amb els diferents punts marcats.

El recorregut es va inaugurar l'any 2013.

Estat dels plafons després de la renovació

Estat d'alguns plafons abans de la renovació

Altres actuacions

El personal del Consorci en aquesta àrea també:

- Elabora, redacta, dirigeix i controla l'execució de projectes i memòries i tramita ajudes i subvencions per a poder efectuar els treballs als diversos espais fluvials.
- Redacta informes sobre plans, programes i projectes que afecten l'àmbit fluvial i els seus espais naturals a petició dels ajuntaments i de les Oficines Territorials d'Avaluació Ambiental. Aquest 2023 s'han emès informes d'avaluació ambiental en relació al projecte de millora del canal de desguàs de la Central Hidroelèctrica Pasteral II a la Cellera de Ter; del projecte de recuperació del sistema inferior de terrasses del Baix Ter a l'illa d'Avall als termes municipals de Foixà i Jafre; i del projecte constructiu de millora morfofodinàmica del riu Ter i les seves terrasses al·luvials a la zona de la Devesa de Constantins al terme municipal de Bescanó.
- Es porten a terme o es coordina el seguiment de diversos grups faunístics en els espais fluvials: quelonis aquàtics, ocells, amfibis i peixos.
- El Consorci actua com a organisme centralitzador de projectes municipals, que estiguin vinculats directa o indirectament amb el riu, o amb el patrimoni natural i cultural, per tal de donar-los coherència i buscar els recursos tècnics i econòmics necessaris per posar-los en marxa:
 - **Recerca de recursos tècnics per desenvolupar projectes.**
 - **Informa, tramita i assessora en convocatòries sobre ajuts i subvencions que convoquen diverses administracions i en les quals hi poden optar els ens locals.**
 - **Assessora tècnicament en relació a cartells de difusió del patrimoni vinculat al riu.**
 - **Redacta informes tècnics diversos vinculats al riu i al seu patrimoni.**
- **Assessora en tramitacions ambientals i redacta informes ambientals.**
- **Cedeix temporalment material per a dur a terme seguiments de fauna fluvial.**
- **Coopera i col·labora amb els ajuntaments consorciats en l'execució de projectes.**
- **Organitza activitats d'educació ambiental.**
- **Impulsa i potencia la creació d'una xarxa d'itineraris entorn el riu Ter, dels seus afluents i recs.**
- **Col·labora amb els projectes transversals municipals que impulsen els ajuntaments.**
- Participació en el Grup de Treball de Conservació dels espais naturals protegits de Catalunya (Parcs i EINS) amb l'objectiu de compartir experiències de gestió, opinions i notícies sobre gestió d'espais naturals protegits per a contribuir a la conservació de la natura a Catalunya.

ACCIONS 2023 DE PROMOCIÓ ECONÒMICA I TURISME

L'àrea de Promoció Econòmica i Turisme té l'objectiu de desenvolpar les potencialitats econòmiques que ofereix l'eix fluvial del riu Ter a través de la implantació d'una estratègia de desenvolupament trístic sostenible que valoritzi els recursos endògens.

La Ruta del Ter és un itinerari que es pot fer a peu i en bicicleta, seguint el riu Ter, i que enllaça els Pirineus (Ulldeter-Setcases) i la Costa Brava (Torroella de Montgrí-l'Estartit). Aquest 2023, s'han renovat les plaques de seguiment de la Ruta del Ter per unes que han de tenir major durabilitat sobre el terreny ja que són metàl·liques i també amb una mida superior, de 13x13 cm, per un millor seguiment del traçat, sobretot entre els ciclites, i a més s'ha implementat sobre el terreny la Ruta de l'Onyar a les comarques del Gironès i la Selva. A més a més s'ha continuat la tasca de redacció del Pla d'Usos al riu Ter amb reunions amb els diferents ajuntaments i agents del territori. L'objectiu és estimular l'activitat social i econòmica a l'entorn del riu, de manera sostenible.

Contractem la redacció de l'última fase del Pla d'Usos sobre serveis i activitats recreatives al riu Ter amb l'objectiu d'ordenar l'activitat social i econòmica a l'entorn del riu, de manera sostenible, bo i preservant els valors naturals i paisatgístics de la conca

El Consorci del Ter ha contractat la redacció final del Pla d'Usos sobre serveis i activitats recreatives al riu Ter a l'empresa SERPA, Enginyeria i Consultoria Ambiental, S.L. per un import de 14.450 euros, IVA exclòs, que compta amb la coordinació, col·laboració i supervisió dels serveis tècnics del Consorci del Ter. Es tracta de l'últim impuls per tenir el document definitiu.

L'objectiu del document és ordenar la presència de serveis i activitats recreatives existents i potencials a la conca, d'acord a uns criteris ambientals i de seguretat, per tal d'estimular l'activitat social i econòmica a l'entorn del riu, de manera sostenible, bo i preservant els valors naturals i paisatgístics. Aquest Pla d'Usos es redacta per al curs principal del riu Ter, que serà objecte de mesures d'ordenació concretes. Tanmateix, in-

clourà determinacions genèriques que, mitjançant l'instrument que s'estableixi, podrien ser aplicables a nivell de tota la conca: tot el recorregut dels rius Ter (208 quilòmetres), Freser i Daró, i tots els seus afluents. En paral·lel, el Consell Comarcal d'Osona i l'Ajuntament de la Celler de Ter ja estan tramitant els Plans d'usos dels embassaments de Sau i el Pasteral, i es treballarà coordinadament amb els ens encarregats de la redacció d'aquests documents.

El Pla ha de regular el desenvolupament de totes les activitats recreatives i serveis de lleure que s'efectuïn a la conca del Ter en major o menor mesura, adaptant-se a la normativa existent i desenvolupant noves regulacions i ordenacions que permetin compatibilitzar la preservació del medi amb el seu gaudi.

Ara, es porta a terme l'última fase, gràcies a una subvenció rebuda de 20.000 euros de l'ACA a través d'una línia d'ajuts destinada a sufragar les despeses per a la redacció de plans d'usos per a trams fluvials en l'àmbit de les conques internes.

Enguany s'ha treballat conjuntament amb els ajuntaments per a la definició de les problemàtiques, necessitats i redefinició de la tramificació del riu segons la informació aportada pels municipis. Durant els mesos de febrer a abril es va recollir la informació dels ajuntaments a través de documentació sol·licitada per correu electrònic i reunions amb representants polítics i/o tècnics. També es van realitzar reunions amb pesca de la Generalitat de Catalunya, l'Agència Catalana de

l'Aigua i una trobada virtual amb agents del territori (entitats ambientals, empreses turístiques, regants, agents rurals,...) el 14 d'abril per donar a conèixer el pla i copsar les inquietuds i necessitats del territori. Una vegada finalitzat aquest contacte, l'empresa SERPA va facilitar una memòria de Pla d'Usos i la proposta normativa. Des del Consorci del Ter, durant la primavera i l'estiu es va revisar i reformular la documentació treballant en la part de pressupost i actuacions. La documentació es va facilitar a l'ACA per a la justificació de la subvenció de la redacció del Pla d'Usos i s'espera l'informe per part dels tècnics. Per a la tramitació del pla, faltarà la segona fase de l'avaluació ambiental.

L'espai xarxa Natura 2000 "Riberes del Baix Ter" ha tornat a comptar amb informadors ambientals aquest estiu en punts d'alta freqüentació de visitants

Durant l'estiu, entre el 7 de juliol i finals de setembre, a l'espai natural protegit xarxa Natura 2000 «Riberes del Baix Ter» entre Anglès i Girona s'ha comptat amb tres vigilants ambientals en zones d'alta freqüentació. Era el segon any de la iniciativa impulsada pel Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural i la Diputació de Girona, i que l'any passat es va iniciar com a prova pilot amb un vigilant al Ter, també durant aquesta època de major concentració de persones.

La vigilància ha estat present en els municipis on hi ha més freqüentació: Anglès, Sant Julià del Llor i Bonmatí, Bescanó, Salt i Girona.

El dispositiu de vigilants ambientals es porta a terme amb una doble finalitat. D'una banda, posar personal sobre el terreny per donar informació de qualitat als visitants dels espais naturals. I d'altra banda, realitzar una recollida de dades exhaustiva, amb enquestes als visitants. La tasca del vigilant és informar sobre com comportar-se per no perjudicar les espècies que hi viuen; endur-se les deixalles, estar en silenci, lligar el gos

i/o no fer foc. L'objectiu és aconseguir una gestió de l'espai encarada a compatibilitzar la seva conservació amb poder-los gaudir i visitar.

En aquest espai protegit s'hi troben espècies de gran interès faunístic, algunes d'elles amenaçades, com poden ser la llúdriga, el teixó, el berrat pescaire o el blauet, i també hàbitats d'interès com el bosc de ribera.

El servei que també es va emplaçar en altres punts de la demarcació de Girona, i que va estar coordinat per la Fundació Emys, va permetre que els diferents vigilants, guardes i informadors ambientals actuessin de forma coordinada. L'objectiu és aconseguir una gestió d'aquests espais encarada a compatibilitzar la seva conservació amb poder-los gaudir i visitar.

La tasca del Consorci del Ter consisteix, d'una banda, en detectar espais i problemàtiques vinculades als usos públics, i d'altra banda, fer les peticions a la Generalitat i la Diputació de Girona perquè aquest servei es pugui desenvolupar a la conca del Ter. També fa d'enllaç i coordinació entre els ajuntaments i l'operatiu.

Realitzem diferents actuacions de millora i manteniment de la Ruta del Ter a comarques gironines amb el suport de la Diputació de Girona

El Consorci del Ter ha portat a terme diferents actuacions de millora i manteniment de la Ruta del Ter amb finançament de la Diputació de Girona.

D'una banda, al Ripollès, en concret al terme municipal de les Llosses, es va realitzar una actuació de neteja, retirada d'arbres caiguts i desbrossada al camí obert a la zona de la Cúbia l'any 2015. Es tracta de l'antic Camí Ral que unia Ripoll i Montesquiú, recuperat el 2015, i que ara facilita la connexió de la Ruta del Ter, tant en la vessant ciclista com senderista, entre les comarques del Ripollès i Osona. El camí presenta un elevat interès tant paisatgístic com naturalístic.

D'altra banda, a Colomers es va arranjar una passera de fusta instal·lada al parc del Ter. En concret, es van haver de substituir les fustes de la passarella que havien quedat malmeses en un tram de 500x100 centímetres i que suposava un perill pels usuaris.

Substitució passera de fusta a Colomers

Renovem les plaques de seguiment de la Ruta del Ter per unes de més resistents

La nova senyalització és d'alumini i de mida més gran perquè sigui més visible, sobretot entre els ciclistes

El Consorci del Ter ha renovat la senyalització de la Ruta del Ter, canviant les plaques actuals de 10x10 cm i de polipropilè per unes de metàl·liques més resistents i també d'una mida superior, de 13x13 cm, per un millor seguiment del traçat, sobretot entre els ciclistes. El nou material ha de ser més resistent, i per tant, tenir una major durabilitat.

Les plaques d'Osona s'han renovat a través de la Diputació de Barcelona ja que des del Consorci del Ter el 2021 es va sol·licitar la redacció del projecte «Projecte de millora de la Ruta del Ter a la comarca d'Osona» que es

va redactar el 2022 per part de la seva Oficina tècnica de turisme. Aquest 2023 s'han instal·lat sobre el terreny.

A la resta de traçat, al pas per les comarques del Ripollès, la Selva, el Gironès i el Baix Empordà, la renovació amb el nou model s'ha realitzat amb el suport de la Diputació de Girona. La instal·lació de les plaques va a càrrec de personal del Consorci del Ter, i està previst que acabi el primer trimestre de 2024. Aprofitant la renovació de la senyalització, aquesta també es geolocalitza i es comproven els traçats i tracks.

Nova senyalització Ruta del Ter

Implementació sobre el terreny de la Ruta de l'Onyar

El Consorci del Ter juntament amb els ajuntaments de Quart, Fornells de la Selva, Campllong i Riudellots de la Selva fa anys que treballa per implementar la Ruta de l'Onyar sobre el terreny, i perquè enllaci a l'eix principal, la Ruta del Ter, a Anglès. Després de fer una revisió del traçat conjuntament amb els ajuntaments per evitar passar per finques de titularitat privada, i una vegada consensuat l'itinerari definitiu, es van imprimir els vinils per les diferents cartelleres amb finançament de la Diputació de Girona; que s'han instal·lat sobre el terreny aquest any a través dels diferents ajuntaments. Són un total de 7 cartells (Vilobí d'Onyar, 2, Campllong, Fornells de la Selva, Quart, Riudellots de la Selva i Anglès). Des del Consorci del Ter, els tècnics van

instal·lar la senyalització de seguiment, plaques i adhesius, sobre el terreny.

Es tracta d'una ruta circular que permet gaudir dels paisatges característics que defineixen aquest riu mediterrani, afluent del Ter, al seu pas per les àmplies planes selvatanes, com són conreus, boscos, prats, pastures i petits nuclis urbans de pobles i viles a cavall de les comarques del Gironès i la Selva. De forma paral·lela al seu traçat hi trobem boscos de ribera formats per freixes, pollancre, àlbers, verns i salzes. En alguns trams que ens allunyem del riu podrem contemplar un mosaic agroforestal prou ben conservat, malgrat el gran nombre d'infraestructures i eixos de comunicació que creuarem al llarg del traçat.

La Ruta de l'Onyar són 56,6 quilòmetres de dificultat moderada per a senderistes i cicloturistes. L'itinerari transcorre pels municipis de Girona, Quart, Fornells de la Selva, Campllong, Riudellots de la Selva, Caldes de Malavella, Vilobí d'Onyar i Brunyola i Sant Martí Sapresa. A partir d'aquest municipi, es pot enllaçar amb Anglès, des d'on la Ruta del Ter permet tornar al punt d'inici a la ciutat de Girona, passant per Bescanó i Salt.

Podeu trobar més informació de la Ruta de l'Onyar, en un apartat específic de les Rutes dels Afluent, a la pàgina web de la Ruta del Ter: <https://www.rutadelter.cat/coneix-la-ruta-del-ter/rutes-afluent/ruta-de-l-onyar>.

Cartellera Ruta de l'Onyar, Vilobí d'Onyar

Presentem el projecte «El riu Ter. Paisatges fluvials i turisme sostenible» a la convocatòria extraordinària del Plan de Sostenibilidad Turística en destinos

El Consorci del Ter va presentar el projecte “El riu Ter. Paisatges fluvials i turisme sostenible» a la convocatòria extraordinària del Plan de Sostenibilidad Turística en destinos, de turisme blau, del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme finançat per la Unió Europea a través dels fons Next Generation EU del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia. L'objectiu general del projecte que ascendeix a uns 4 milions d'euros és impulsar el turisme blau en l'àmbit fluvial del riu Ter a través de l'ordenació i promoció de les activitats aquàtiques, per a augmentar la gamma de productes de turisme sostenible, i consolidar la Ruta del Ter com un instrument de valorització del territori i de desenvolupament local.

El projecte pretén avançar en la implementació del pla d'usos (que encara la redacció i tramitació final) i fer compatible la promoció del turisme blau sostenible i la gestió i adequació de zones d'interior amb baixa activitat turística. El projecte també contempla un Pla de mobilitat

sostenible i integral, amb la col·locació de passarel·les i estructures que recuperin passos de riu, estudiar la viabilitat de recuperar antics passos de barca, així com la creació de nous itineraris que connectin poblacions fluvials amb la Ruta del Ter i les dels seus afluent. A més es volen adaptar trams d'itineraris actuals a l'accessibilitat universal. Altres aspectes que es preveuen són instal·lar comptadors i sensors de visitants als punts més sensibles i freqüentats, com la Ruta del Ter i les dels seus afluent. A més es redissenyarà la pàgina web www.rutadelter.cat i s'aposta per una aplicació mòbil, on es pugui introduir la realitat augmentada. També es volen portar a terme actuacions de creació de nou producte turístic, actualització dels inventaris de recursos existents, la realització de jornades de formació amb els agents del territori i apostar per temes de digitalització de les empreses turístiques.

Finalment el projecte no va ser escollit, però es treballa per buscar altres línies de subvenció.

Accions de difusió al voltant de la Ruta del Ter

- Promoció a través del **Facebook** de les novetats al voltant de la Ruta del Ter.
- Suport a l'onzena edició de la cursa en bicicleta pel Ter, Ter Bike Experience, que va tenir lloc el 10 de juny organitzada pel Club Open Natura i Tour Tracks. Es tracta d'una marxa esportiva no competitiva pel traçat de la Ruta del Ter en un sol dia que va comptar amb 400 participants. L'objectiu és fomentar i promoció la Ruta del Ter, donant a conèixer l'entorn natural, el patrimoni cultural, els paisatges i les singularitats d'un territori que té com a eix vertebrador el curs del riu Ter.

Aquest repte esportiu de superació i companyonia té la sortida a Setcases (205 quilòmetres). També es compta amb una ruta de nivell mitjà, amb sortida des de Manlleu de 126 quilòmetres, i amb una altra, des de Girona, de 60 quilòmetres.

La Ter Bike Experience va comptar també amb el suport de la Diputació de Girona, la Diputació de Barcelona, la Secretaria General de l'Esport de la Generalitat i la Federació Catalana de Ciclisme. Des de la Diputació de Barcelona a més es va facilitar una medalla de participació per cada inscrit i es va enviar i analitzar les dades d'una enquesta realitzada als diferents participants que van valorar l'esdeveniment amb una nota global d'un 8,6 sobre 10. Els participants sobretot van destacar l'atractiu del recorregut o de l'esdeveniment amb una nota de 8,9 i els punts d'avituallament amb un 8,8. Es van obtenir un 50% de respostes.

El total de la despesa realitzada en allotjaments va ser d'entre 35.001 euros i 40.000, i altres despeses (àpats, desplaçament, compres, turisme) entre 30.001 i 35.000. Es calcula que per cada euro invertit al territori, aquest n'ha obtingut 9 de retorn. Les principals despeses van ser en allotjament, un 53%, on 130 persones van pernoctar fora de la seva residència, i en restauració, un 15%.

Sortida a Setcases

Sortida a Manlleu

Sortida a Girona

La majoria de participants es va assabentar de la Ter Bike Experience a través d'amics, familiars o coneguts, per xarxes socials i internet o perquè és un esdeveniment que ja coneixia de feia temps.

ACCIONS 2023 DE COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ

L'àrea de Comunicació i Sensibilització té l'objectiu de fomentar la cohesió, la participació i la sensibilització de tot l'entramat social per afavorir el desenvolupament sostenible del territori que configura l'espai fluvial del Ter. També és tasca d'aquesta àrea difondre la imatge i les accions del Consorci del Ter per convertir-lo en un organisme de referència dins i fora del territori on actua.

En aquesta àrea s'ha continuat amb la tasca que es duu a terme cada any de difusió i comunicació, com l'edició de l'InfoTer, l'actualització de la pàgina web www.consorcidelter.cat i de les xarxes socials; així com oferint la campanya d'educació ambiental als centres educatius de la conca del Ter cedint gratuïtament diferent material (exposicions, dossiers, joc,...) i la seva dinamització. També s'han organitzat diferents activitats de contacte i coneixement de la natura per tot tipus de públics.

Accions de comunicació i difusió

- **Edició i enviament mensual del butlletí informatiu InfoTer.** Aquest any s'ha tancat amb 982 destinataris.
- **Redacció, edició i difusió** de la *Memòria d'activitats del Consorci del Ter. 2022*.
- **Contacte amb els mitjans de comunicació** a través de l'organització d'una roda de premsa i la redacció i enviament de notes de premsa –un total de set-. A la pàgina web s'han publicat un total de 74 notícies i els mitjans de comunicació han publicat informacions referents al Consorci del Ter i a la seva activitat en 19 ocasions.
- **Actualització i seguiment** dels comptes de Facebook (/rutater), Twitter (@ConSORCIter) i Instagram (@consorcidelter).

facebook.com/rutater

1.442 seguidors

<https://x.com/ConSORCIter>

1.064 seguidors

www.instagram.com/consorcidelter

1.228 seguidors

Accions d'educació i sensibilització

- Cessió en préstec pel termini d'un mes del llibre juvenil d'aventures "El tresor del Ter". El llibre s'adreça a nens i nenes d'entre 10 i 12 anys i posa en valor el patrimoni natural i cultural del riu Ter, així com la seva història.

El curs 2022-2023 el llibre ha anat, de gener a juny de 2023, a les escoles: Escola Pompeu Fabra, Anglès; Escola Les Moreres, Flaçà; Escola Salesians, Ripoll; Escola Les Arrels, Salt; i Escola Segimon Comas, Sant Quirze de Besora.

El curs 2023-2024 el llibre ha anat, fins al desembre, a les escoles: Escola Mare de Déu del Sòl del Pont, Roda de Ter; Escola Doctor Robert, Camprodon; Escola Juncadella, la Celler de Ter; Escola Montfalgars, Girona; i Institut Escola Mestre Andreu, Sant Joan de les Abadesses.

- Per quart any consecutiu s'ha ofert en préstec als centres de secundària un màxim de 25 exemplars del llibre "Em dic Aigua!" editat per la Fundació Agbar el 2017 i obra del prestigiós ecòleg Ramon Folch. Aquest compta amb il·lustracions molt amenes de Javier Mariscal. El llibre ens apropa al món de l'aigua en un sentit molt ampli i global, però alhora amb explicacions tècniques i de gran rigor científic. Està dividit en quatre blocs. Aquest curs se n'han beneficiat alumnes de l'Escola Vedruna de Ripoll, durant els mesos de novembre i desembre.
- L'exposició sobre espècies autòctones dels nostres rius i el perill de les invasores, realitzada amb el projecte LIFE Potamo Fauna, ha visitat 8 centres educatius durant el 2023 que també han comptat amb xerrades sobre el contingut de la mateixa a càrrec de tècnics del Consorci o personal extern.

Els centres han estat Institut Antoni Pous de Manlleu (09/01/2023-27/01/2023), Institut Escola Francesc Cambó i Batlle de Verges (03/02/2023-20/02/2023), Escola Comtes de Lacambra de les Masies de Voltregà (06/03/2023-

EXEMPLARS GRATUÏTS

- CESSIÓ MÀXIM 25 PER ESCOLA
- TERMINI: DURANT UN MES
- NÚMERO DE PÀGINES, 98

CONTINGUTS

A partir d'un vell plànol que li va donar el seu besavi, en Joan Sala recorrerà tot el riu Ter, des dels Pirineus fins a l'Empordà, cercant el tresor del famós bandoler Carrallona avantpassat seu.

Informació enviada a les escoles del préstec del llibre "El tresor del Ter"

Xerrada a l'escola Comtes de Lacambra, les Masies de Voltregà

Xerrada escola Vall del Ges, Torelló

23/03/2023), Escola Doctor Sobrequés de Bescanó (en dos períodes 27/03/2023-31/03/2023 i 20/11/2023-24/11/2023), Escola Vedruna de Ripoll (20/04/2023-09/06/2023), Escola Mare de Déu del Sòl del Pont de Roda de Ter (22/09/2023-16/10/2023) i Escola Vall del Ges de Torelló (23/10/2023-13/11/2023).

Aquest any, a més de les xerrades, s'ha comptat amb un pòster sobre fauna fluvial amenaçada a la conca del Ter per utilitzar com a material educatiu als centres escolars. Permet conèixer de primera mà les espècies autòctones dels nostres rius i sensibilitzar sobre el perill de les espècies invasores. L'edició dels pòsters, que se n'han imprès 1.000 unitats, s'ha portat a terme en el marc del projecte «Actuacions de conservació de fauna fluvial amenaçada al Baix Ter 2022-2023» amb finançament de la Diputació de Girona, a través de la convocatòria de subvencions per al desenvolupament d'actuacions de conservació del patrimoni natural per a Consorcis gestors d'espais d'interès natural.

- L'exposició sobre el riu Ter confeccionada conjuntament amb l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) s'ha instal·lat en diversos centres escolars que han gaudit de xerrades sobre el seu contingut. L'exposició ha estat a 10 escoles i instituts.

Els centres que han tingut l'exposició han estat Escola Doctor Robert de Camprodon (09/01/2023-31/01/2023), Escola Salesians de Ripoll (20/03/2023-30/03/2023), Escola Vedruna de Ripoll (13/04/2023-28/04/2023), Escola Doctor Sobrequés de Bescanó (22/05/2023-26/05/2023), Institut Castell d'Estela d'Amer (30/05/2023-15/06/2023), Escola Pompeu Fabra de Manlleu (08/09/2023-21/09/2023), FEDAC Sant Narcís de Girona (25/09/2023-17/10/2023), Escola Juncadella de la Cellera de Ter (20/10/2023-03/11/2023), Escola Doctor Robert de Camprodon (10/11/2023-24/11/2023) i Escola Sant Fe de Medinyà (04/12/2023-20/12/2023).

Pòster de fauna fluvial amenaçada

Exposició instal·lada a l'escola Doctor Sobrequés de Bescanó

Xerrada a l'escola Doctor Robert de Camprodon

- Dinamització als centres educatius del joc pedagògic d'educació ambiental, "Pioners de riu". Es tracta d'un joc de gran format col·laboratiu, inspirat en el joc Carcassone, i que presenta el riu Ter com a element imprescindible de la nostra societat, com un element natural des de diferents punts de vista per generar una visió global i transmetre la seva importància. Presenta el Ter com a font de recursos, origen de perills i barrera natural. També vol conscienciar de la importància de la natura i la necessitat de conservar aquest espai. El tauler és un riu amb forma de lletra "T" invertida de 2 metres de llarg per 2 metre d'ample. Està pensat per jugar amb el grup-classe, dividint els alumnes amb tres grups.

Aquest any s'ha dinamitzat el joc a l'Escola Pompeu Fabra de Manlleu (01/02/2023), a l'Institut Vall de Llémna de Sant Gregori (24/04/2023), a l'Escola Doctor Sobrequés de Bescanó (27/04/2023), a l'escola Mare de Déu del Sòl del Pont de Roda de Ter (18/10/2023), a l'Escola Doctor Robert de Camprodon (20/10/2023), a l'escola Quatre Vent de Manlleu (08/11/2023), a l'Escola Vedruna de Ripoll (24/11/2023) i a l'Escola Juncadella de la Cellera de Ter (05/12/2023).

Dinamització joc "Pioners de riu" escola Pompeu Fabra de Manlleu

- Realitzem un taller de flora exòtica invasora a les Deveses de Salt amb uns 25 alumnes del Cicle Formatiu de Grau Mig de Jardineria i Floristeria de l'Institut Salvador Espriu del municipi el 21 d'abril. Els alumnes, prèviament a l'aula, havien treballat diferents espècies exòtiques invasores que es podien trobar a la zona per conèixer les seves característiques

i problemàtiques. Durant el taller es van comentar les diferents vies de propagació i expansió, així com els diferents mètodes i tècniques de control. A més es va realitzar alguna petita extracció.

Taller de flora exòtica invasora a Salt

- Activitat d'educació ambiental amb els alumnes de 5è de primària de l'escola Doctor Sobrequés de Bescanó, un total de 3 classes, per conèixer les tortugues autòctones, tortuga d'estany i tortuga de rierol, i el projecte de reforç poblacional de la tortuga d'estany (*Emys orbicularis*) que es porta a terme des del Consorci del Ter des de fa vuit anys. L'activitat va tenir lloc el 25 d'abril al Ter, a prop de la zona de la resclosa d'en Joga, on es fa el seguiment de tortugues aquàtiques.

Activitat d'educació ambiental a Bescanó

Durant l'activitat es van explicar les característiques i problemàtica de la tortuga d'estany i les diferències entre les tortugues autòctones i les exòtiques, així com els seus hàbitats i les problemàtiques derivades de la pressió ant tròpica a l'entorn amb la importància de tenir ecosistemes ben conservats. També es van ensenyar els diferents mecanismes per fer el

seguiment, les dues trampes utilitzades, de doble obertura amb reclam i de plataformes d'insolació, comentant el seu funcionament. En el transcurs de l'activitat es van obtenir dues captures d'*Emys orbicularis* que es van poder mostrar als diferents grups.

D'altra banda, es va posar èmfasi en la importància de la correcta gestió de possibles mascotes d'espècies exòtiques que els alumnes puguin tenir a casa, i de conservar i mantenir els espais naturals.

- Participació en l'Aplec dels 4 Rius de Girona el cap de setmana del 3 i 4 de juny que va tenir lloc a la Devesa. En concret, el dissabte al matí vam prendre part a la fira d'entitats, i a la tarda vam organitzar la taula rodona «Ús social dels espais naturals fluvials» moderada per la directora del Consorci del Ter, Teia Puigvert. L'objectiu era debatre com afecta l'ús públic al medi fluvial, i sobre si cal regular els usos.

Moderació taula rodona Aplec dels 4 Rius de Girona

En la taula rodona hi van participar: Roger Duran i Passola, propietari de Kayak del Ter i militant de residus zero; Martí Franch Batllori, arquitecte paisatgista i enginyer tècnic agrícola. EMF enginyeria del paisatge. Autor del Projecte «la Vora de Girona» promogut per l'Ajuntament de Girona; Quim Pla, representant de Natura de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) al Parc del Castell de Montesquiú i de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona i Veguer de la Regió 6 (Cerdanya, Osona i Ripollès); Quim Pou i Rovira, doctor en Biologia, naturalista i educador ambiental. Expert en fauna i sistemes

aquàtics; i Jaume Vicens i Perpinyà, tècnic de la Secció de Biodiversitat i Medi Natural dels Serveis Territorials a Girona del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Es va comptar amb l'assistència de representants de la Societat de Pesca Esportiva d'Anglès i comarca i de l'Associació de Naturalistes de Girona.

- Col·laboració amb l'escola Segimon Comas de Sant Quirze de Besora, el Parc del Castell de Montesquiú, el Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura, i l'Ajuntament de Sant Quirze de Besora en la confecció d'un arborètum, instal·lant diferents plaques amb el nom científic i comú per identificar els arbres a la zona del parc municipal. La proposta es va realitzar amb els nens i nenes de 4t de primària del curs 2022-2023 que van escollir els arbres a estudiar propers al Ter i van treballar un model de fitxa per cadascun d'ells, proporcionada pel Consorci del Ter. Cada arbre va ser apadrinat per un o dos infants que en van estudiar el nom comú, el científic, el tipus de capçada, fulles i escorça, entre altres característiques. El resultat el van plasmar en un document consultable on-line a través d'un codi QR que es troba en una placa instal·lada al costat de cada arbre triat. L'objectiu és que aprenguin a distingir els diferents arbres, i també si són autòctons o exòtics.

La inauguració es va realitzar el 13 de desembre amb la presència dels alumnes que havien treballat els materials.

Les plaques instal·lades es van finançar a través d'un conveni amb la Diputació de Barcelona.

Inauguració arborètum a Sant Quirze de Besora

Una de les plaques instal·lades, Sant Quirze de Besora

- Organització de dues activitats d'educació ambiental en col·laboració amb la Diputació de Girona durant la tardor. A finals de novembre, el dia 27, vam portar a terme un taller de col·locació de caixes niu a l'escola Pompeu Fabra d'Anglès amb 10 alumnes del comitè verd de l'escola entre els cursos de 1r i 6è de primària. Es van instal·lar un total de 8 caixes niu. I el 10 de desembre es va realitzar una sortida de descoberta de la flora i la fauna del Ter a Cervià de Ter amb la participació de 31 persones. Entre altres, es va observar una teixonera, un niu vell d'aligot, granotes verdes o un bon nombre d'ocells com la xivita, l'agró blanc, el corb marí gros, l'ànec collverd o el blauet.

Col·locació de caixes niu amb l'escola Pompeu Fabra d'Anglès

Activitat per conèixer la flora i la fauna del Ter a Cervià de Ter

- Activitat de descoberta de la flora i la fauna a l'entorn del barri de Pedret a Girona amb la participació d'una quinzena de persones, i en col·laboració amb l'Ajuntament de Girona. 8 d'octubre de 2023.

Activitat de descoberta a Girona

- Gravació, edició i difusió de vídeos dels diferents espais en custòdia (El Roig a Ripoll, Matabosc-La Bardissa a Torelló, ribes del Ter entre Bescanó i Sant Gregori, Deveses d'en Bru, Pla d'en Xuncla, Colomers-Foixà i illa d'Avall) a les diferents xarxes socials del Consorci del Ter per donar a conèixer els seus valors naturals i la gestió que s'hi porta a terme. Els vídeos han comptat amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural.
- Elaboració i difusió de fitxes descriptives dels itineraris de descoberta de les ribes del Ter entre Bescanó i Sant Gregori, les Deveses d'en Bru a Girona i l'illa d'Avall a Jafre on s'hi pot veure l'itinerari proposat i els diferents punts d'interès a visitar. La proposta ha comptat

amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. Les fitxes se'n va fer difusió a xarxes socials i es poden consultar a la pàgina web del Consorci del Ter.

Itinerari les ribes del Ter entre Bescanó i Sant Gregori. [Consulta la fitxa aquí.](#)

Itinerari les Deveses d'en Bru. [Consulta la fitxa aquí.](#)

Itinerari Illa d'Avall. [Consulta la fitxa aquí.](#)

- En un context que propicia el desenvolupament d'usos públics als entorns fluvials hem portat a terme, entre la primavera i la tardor, una campanya de comunicació a xarxes socials -Twitter, Facebook i Instagram-, així com a la pàgina web i al butlletí electrònic InfoTer, per donar a conèixer els valors dels espais naturals de les ribes fluvials, les seves figures de protecció i el foment del desenvolupament de conductes responsables amb l'objectiu d'evitar impactes derivats de la freqüentació humana (deixalles, accés motoritzat, focs incontrolats, gossos deslligats, vandalisme, pesca furtiva, alliberament de mascotes al medi natural...). L'objectiu de la campanya que ha comptat amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha estat augmentar la conscienciació de les persones en relació amb el patrimoni natural i la biodiversitat, a més d'incrementar la participació individual i col·lectiva en la conservació.

El riu és un espai natural on podem desenvolupar diverses activitats recreatives i de lleure, com esport, caiac o pesca, o simplement gaudir de la natura. La millora de l'accés al riu, tant pel nivell de conservació de l'espai (millora de la qualitat de l'aigua) com el desenvolupament d'equipaments d'ús públic ha fet que molts ciutadans s'hi tornin a apropar. Un increment però dels visitants sense ordenació ni regulació pot conduir a una degradació de l'espai i generar tensions entre usuaris.

ITINERARI DE DESCOBERTA DE LES RIBES DEL TER A BESCANÓ I SANT GREGORI

DESCRIPCIÓ

El Ter és un riu amb un gran potencial per a la descoberta i el gaudi dels seus entorns naturals. Aquesta fitxa ofereix un itinerari que permet descobrir els valors naturals i culturals dels seus entorns, així com les seves figures de protecció i el foment del desenvolupament de conductes responsables amb l'objectiu d'evitar impactes derivats de la freqüentació humana (deixalles, accés motoritzat, focs incontrolats, gossos deslligats, vandalisme, pesca furtiva, alliberament de mascotes al medi natural...). L'objectiu de la campanya que ha comptat amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha estat augmentar la conscienciació de les persones en relació amb el patrimoni natural i la biodiversitat, a més d'incrementar la participació individual i col·lectiva en la conservació.

ITINERARI DE DESCOBERTA DEVESES D'EN BRU, GIRONA

DESCRIPCIÓ

Les Deveses d'en Bru són un espai natural d'interès especial, amb un gran potencial per a la descoberta i el gaudi dels seus entorns naturals. Aquesta fitxa ofereix un itinerari que permet descobrir els valors naturals i culturals dels seus entorns, així com les seves figures de protecció i el foment del desenvolupament de conductes responsables amb l'objectiu d'evitar impactes derivats de la freqüentació humana (deixalles, accés motoritzat, focs incontrolats, gossos deslligats, vandalisme, pesca furtiva, alliberament de mascotes al medi natural...). L'objectiu de la campanya que ha comptat amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha estat augmentar la conscienciació de les persones en relació amb el patrimoni natural i la biodiversitat, a més d'incrementar la participació individual i col·lectiva en la conservació.

ITINERARI DE DESCOBERTA DE L'ILLA D'AVALL, JAFRE

DESCRIPCIÓ

L'Illa d'Avall és un espai natural d'interès especial, amb un gran potencial per a la descoberta i el gaudi dels seus entorns naturals. Aquesta fitxa ofereix un itinerari que permet descobrir els valors naturals i culturals dels seus entorns, així com les seves figures de protecció i el foment del desenvolupament de conductes responsables amb l'objectiu d'evitar impactes derivats de la freqüentació humana (deixalles, accés motoritzat, focs incontrolats, gossos deslligats, vandalisme, pesca furtiva, alliberament de mascotes al medi natural...). L'objectiu de la campanya que ha comptat amb el suport del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural ha estat augmentar la conscienciació de les persones en relació amb el patrimoni natural i la biodiversitat, a més d'incrementar la participació individual i col·lectiva en la conservació.

Fitxes descriptives dels itineraris

El Consorci del Ter i Dipsalut organitzen diferents activitats per promoure els hàbits saludables entre la població de la conca del riu Ter

El Consorci del Ter i l'Organisme de Salut Pública de la Diputació de Girona (Dipsalut) han donat continuïtat per desè any consecutiu a la col·laboració per al foment dels hàbits saludables de la població de la conca del riu Ter amb el projecte "Salut i Natura inclusiva a la Vora del Ter".

Les activitats organitzades es van articular amb propostes adreçades a col·lectius específics (joves participants en programes d'inserció social i/o laboral, col·lectius amb disminució física, psíquica o sensorial), centres educatius d'alta complexitat, i activitats obertes per tots els públics, però amb especial promoció als col·lectius amb poca implicació social i poca participació a actes públics i socials.

L'acollida i l'assistència ha estat molt bona en la majoria d'activitats proposades i ha tingut resò, tant a nivell de poblacions, ajuntaments, entitats i ciutadania. A més, el projecte ha permès implicar moltes entitats locals, de caire naturalista, científic, educatiu, etcètera.

Aquest 2023 hi ha hagut vint-i-dues propostes al Ripollès, la Selva, el Gironès i el Baix Empordà. Aquestes van començar al març i es van allargar fins a finals de setembre. En les activitats hi van participar 409 persones (206 en les de col·lectius específics, 117 persones en les obertes a la ciutadania i 86 infants i joves en les adreçades als escolars).

Les activitats, que van tenir una durada d'unes quatre hores de mitjana, van ser les següents:

Per a col·lectius específics:

- Taller de pesca científica a la zona de Sant Ponç a Girona amb joves del programa Singulars de la Fundació Oscobe. 15 de març de 2023.
- Taller d'anellament d'ocells a Riudellots de la Selva amb usuaris i usuàries del Centre Ocupacional MIFAS. 11 d'abril de 2023.

- Iniciació a la marxa nòrdica a Salt amb usuaris i usuàries del Centre de Recursos de la Gent Gran. 17 d'abril de 2023.

Taller de pesca científica a Girona

Taller d'anellament d'ocells a Riudellots de la Selva

Iniciació a la marxa nòrdica a Salt

- Taller de plantes medicinals a Riudellots de la Selva amb usuaris i usuàries del Centre Ocupacional MIFAS. 2 de maig de 2023.

Taller de plantes medicinals a Riudellots de la Selva

- Sessió de ioga a Salt amb usuaris i usuàries del Centre de Recursos de la Gent Gran. 19 de maig de 2023.
- Tallers de natura a les Deveses de Salt: descoberta de flora i macroinvertebrats aquàtics i qualitat de l'aigua amb l'Agrupament Escolta i Guia Can Tona de Salt. 27 de maig de 2023.

Tallers de natura a les Deveses de Salt

- Taller de pesca científica a la zona de Sant Ponç a Girona amb joves del Programa d'Inserció Laboral (PIL) riu Ter. 6 de juliol de 2023.

Taller de pesca científica a Sant Ponç, Girona

- Sortida amb bicicleta rural elèctrica a Torroella de Montgrí-l'Estartit amb joves atesos al Servei d'Intervenció Educatiu (SIE) de Càritas del Baix Ter. 12 de juliol de 2023.

Sortida amb bicicleta rural elèctrica a Torroella de Montgrí-l'Estartit

- Taller de pesca científica a Verges amb infants atesos al Servei d'Intervenció Educatiu (SIE) de Càritas del Baix Ter. 18 de juliol de 2023.

Taller de pesca científica a Verges

- Sortida de descoberta del riu Freser a Ripoll amb usuaris i usuàries de la Fundació MAP del municipi amb diferents graus de comprensió intel·lectual. 18 d'agost de 2023.

Sortida de descoberta del riu Freser a Ripoll

- Taller de plantes medicinals a Ripoll amb usuaris i usuàries de la Fundació MAP amb diferents graus de comprensió intel·lectual. 20 de setembre de 2023.

Taller de plantes medicinals a Ripoll

- Taller d'anellament d'ocells a la Font del Tòtil a Ripoll amb usuaris i usuàries de la Fundació MAP del municipi amb diferents graus de comprensió intel·lectual. 25 de setembre de 2023.

Taller d'anellament d'ocells a Ripoll

Obertes a la ciutadania:

- Sortida de descoberta d'amfibis a Sant Julià de Ramis. 13 de maig de 2023.

Sortida de descoberta d'amfibis a Sant Julià de Ramis

- Sortida de descoberta de flora i fauna a Sarrià de Ter. 20 de maig de 2023.

Sortida de descoberta a Sarrià de Ter

- Descoberta del curs baix del Ter en caiac entre Colomers i Verges. 18 de juny de 2023.

Descens guiat en caiac al Baix Ter

- Sortida guiada «Històries del riu Ter a Canet de la Tallada». 9 de setembre de 2023.

Sortida guiada a Canet de la Tallada

- Sortida de descoberta de la flora i la fauna de la Llémèna a Llorà, Sant Martí de Llémèna. 16 de setembre de 2023.

Sortida de descoberta de la Llémèna, Sant Martí de Llémèna

- Taller d'anellament d'ocells a Ribes de Freser. 30 de setembre de 2023.

Taller d'anellament d'ocells a Ribes de Freser

Per a escolars:

- Jornada d'anellament d'ocells al Pla dels Socs, a les Deveses de Salt, amb dos grups d'alumnes de 3r d'ESO del col·legi Pompeu Fabra del municipi. 20 de març de 2023.

Jornada d'anellament d'ocells al Pla dels Socs, Salt

- Activitat de revisió de les caixes niu instal·lades a la finca en custòdia fluvial del Consorci del Ter de l'illa d'Avall de Jafre amb 25 alumnes de 4t de primària de l'Institut Escola Francesc Cambó i Batlle de Verges. 16 de maig de 2023.

Revisió de caixes niu a l'illa d'Avall de Jafre

- Construcció d'un hotel d'insectes a Sant Gregori amb 15 alumnes de 4t d'ESO de l'assignatura de tecnologia manipulativa de l'Institut Vall de Llémna que va quedar instal·lat a l'exterior del local de les Bigues. 31 de maig de 2023.

Les activitats obertes es van difondre a través de diferents canals. En tots els casos es va dissenyar un cartell de la jornada, el qual es va distribuir a través dels ajuntaments dels municipis implicats. A més es va penjar a la pàgina web del Consorci del Ter –a l'apartat d'Agenda-, que s'envia a través del butlletí electrònic mensual.

Construcció d'un hotel d'insectes a Sant Gregori

Les activitats també es van difondre al Facebook de la Ruta del Ter i al Twitter i l'Instagram del Consorci del Ter.

Activitats de sensibilització i educació ambiental a Osona

En el marc de les activitats de sensibilització i educació ambiental obertes a la ciutadania, el Consorci del Ter va portar a terme quatre activitats a Osona en coordinació amb el Parc del Castell de Montesquiu i de l'Espai Natural de les Guillerries-Savassona, i finançades per la Diputació de Barcelona. Les activitats van tenir una durada d'unes tres hores cadascuna.

Les activitats van ser les següents:

- Taller de cosmètica natural amb plantes silvestres a Tavèrnoles. 27 de març de 2023

Taller de cosmètica natural a Tavèrnoles

- Activitat de descoberta d'amfibis «Secrets del parc: els amfibis» al Parc del Castell de Montesquiu. 13 de maig de 2023.

Descoberta d'amfibis al Parc del Castell de Montesquiu

- Passejada guiada «La nit a les Guillerries» a Vilanova de Sau. 22 de juliol de 2023.
- Activitats pel Dia Mundial dels Ocells al Parc del Castell de Montesquiu. 7 d'octubre de 2023

Dia Mundial dels Ocells al Parc del Castell de Montesquiu

Presència, organització i col·laboració en jornades, actes i activitats

- Participem en diferents trobades de la Taula de Treball de Recursos Hídrics Osona-Ripollès. Els dies 2 de febrer i 24 d'octubre.
- Realitzem una sortida a Susqueda amb estudiants de l'AgriCampus 66 de Perpinyà que estaven interessats en conèixer els usos de l'aigua del riu Ter. Hi van participar 9 estudiants i 2 professors que van poder conèixer aspectes com la història de l'embassament, la distribució de l'aigua i els projectes que es porten a terme des de l'organisme, entre altres. 7 de març de 2023.
- Assistim a diferents reunions de seguiment dels acords de la Taula del Ter. El 14 de març el vicepresident primer del Consorci del Ter, Àlex Garrido, i la directora del l'ens, Teia Puigvert, van assistir a Girona a la quarta sessió de seguiment dels acords de la Taula del Ter, subscrits el 2 d'agost de 2017. I el 14 de desembre va tenir lloc a Manlleu la cinquena sessió presidida pel conseller d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, David Mascort, on per part del Consorci hi van prendre part el President, Arnau Rovira i la directora. En aquesta es va exposar per part de la Conselleria les reduccions de cabals circulants del Ter que es volien aplicar aigües avall del Pasteral i els terminis previstos.

Cinquena sessió de seguiment de la Taula del Ter, Manlleu

- Assistim a la reunió de la comissió de desembassament del Ter-Llobregat. 30 de març de 2023.

- La directora del Consorci del Ter, Teia Puigvert, participa a l'Assemblea General de la Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN) on es va presentar la memòria del 2022, el pla d'acció i el pressupost pel 2023 i es va renovar la Junta Directiva, entre altres punts. 14 de juny de 2023.
- El vicepresident segon del Consorci del Ter, Pere Pujolràs, assisteix a la primera sessió de la Taula territorial de l'Aigua de la Vegueria de Girona que va tenir lloc al Vestíbul Institucional Narcisa de Caramany i Fontdevila de la seu de la Generalitat a Girona. Hi van participar una trentena d'institucions i entitats. La trobada va estar encapçalada per la delegada del Govern a Girona, Laia Cañigueral, acompanyada de la directora dels Serveis Territorials d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, Elisabet Sànchez.

La comissió territorial està composta pels agents socioeconòmics implicats en el sector de l'aigua: administracions locals, usos agrícoles i ramaders, organismes empresarials, cycle urbà, usos hidroelèctrics, usos turístics, usos recreatius i esportius, usos ambientals, organismes sindicals, coneixement i recerca o moviments socials. En la trobada es van traslladar els objectius i reflexions de la Taula Nacional de l'Aigua, constituïda el passat mes de juny, a nivell territorial.

Primera sessió de la Taula territorial de l'Aigua de la Vegueria de Girona

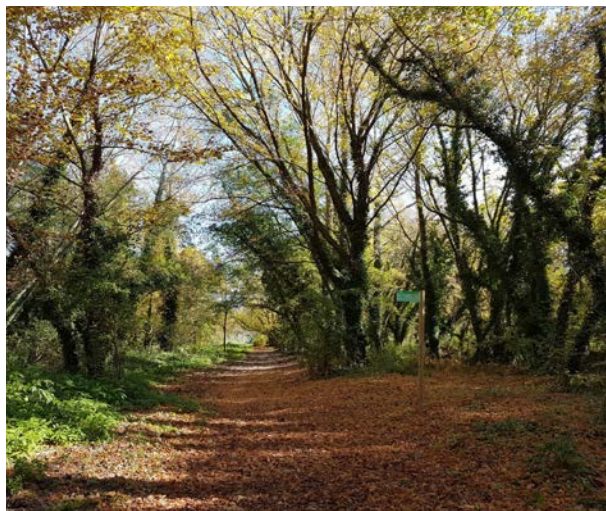
- Participem a la presentació del projecte Life eCOadapt50 a càrrec de l'Associació Leader Ripollès Ges Bisaura, entitat sòcia del projecte coordinat per la Diputació de Barcelona. L'objectiu principal és augmentar la resiliència al canvi climàtic en el sector agroramader, forestal, pesquer i turístic promovent accions en àrees rurals. Es tracta d'un projecte participatiu que es realitzarà al llarg de 8 anys, amb visió de treballar a llarg termini, i que disposa de pressupost per la realització d'accions i proves pilot en matèria d'adaptació al canvi climàtic. Les accions es desenvoluparan en un total de

19 territoris, per tant es participa simultàniament des de tot el territori rural català.

Des del Consorci vam estar presents a la reunió liderada per l'Associació Leader Ripollès Ges Bisaura que és un dels socis del projecte Life eCOadapt50. La reunió va servir per constituir el banc de proves (living-lab), que esdevindrà l'espai i grup de treball amb els agents del territori Ripollès Ges Bisaura per escollir les accions a desenvolupar, així com per decidir altres accions que es puguin dur a terme en el marc del projecte. 7 de novembre de 2023.

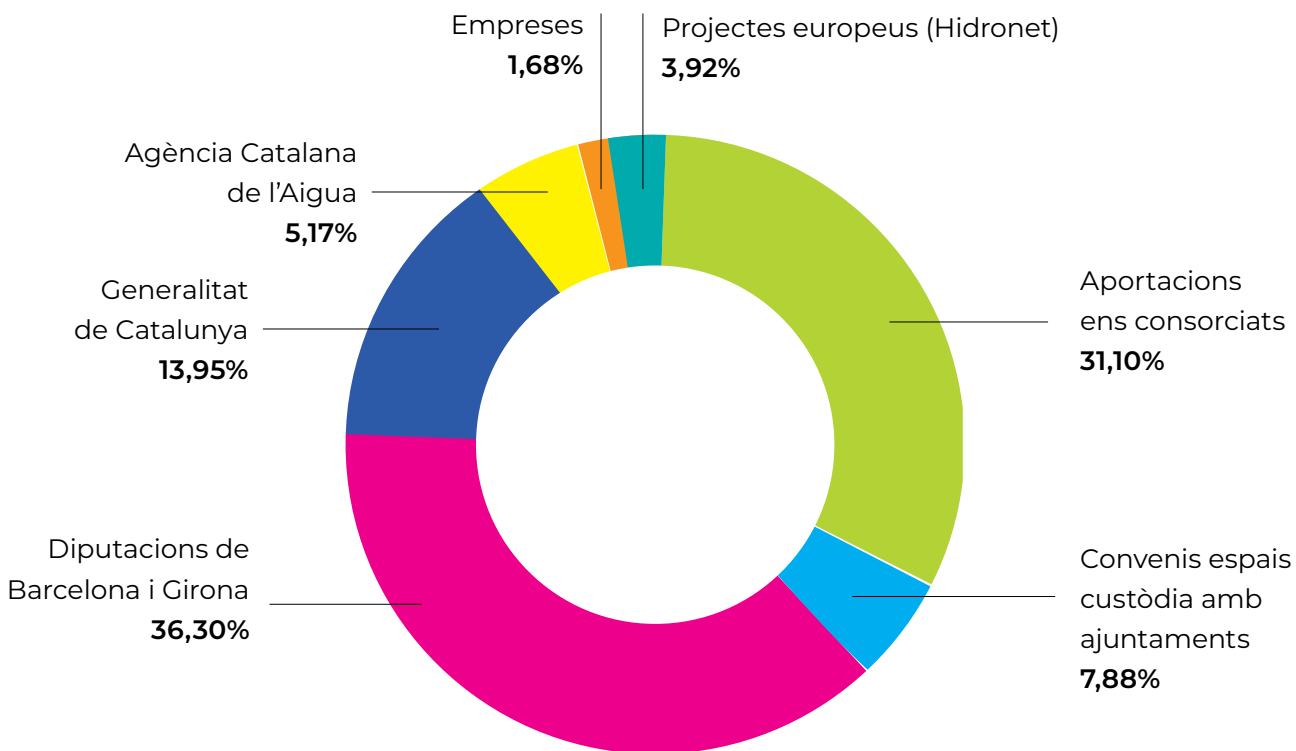
ALTRES ACCIONS DEL 2023

El Consorci ha tingut un estudiant en pràctiques aquest 2023, d'abril a juny, del cicle formatiu de Gestió Forestal i Medi Natural de l'Escola Agrària i Forestal de Santa Coloma de Farners. Ha col·laborat en el seguiment de tortugues, feines de repàs de senyalització de trams de la Ruta del Ter, diagnòs ambiental i en tasques d'educació ambiental. El Consorci del Ter té establerts diferents convenis de cooperació educativa perquè estudiants puguin fer pràctiques externes a l'organisme amb l'objectiu de guanyar experiència que faciliti la seva inserció al mercat laboral.

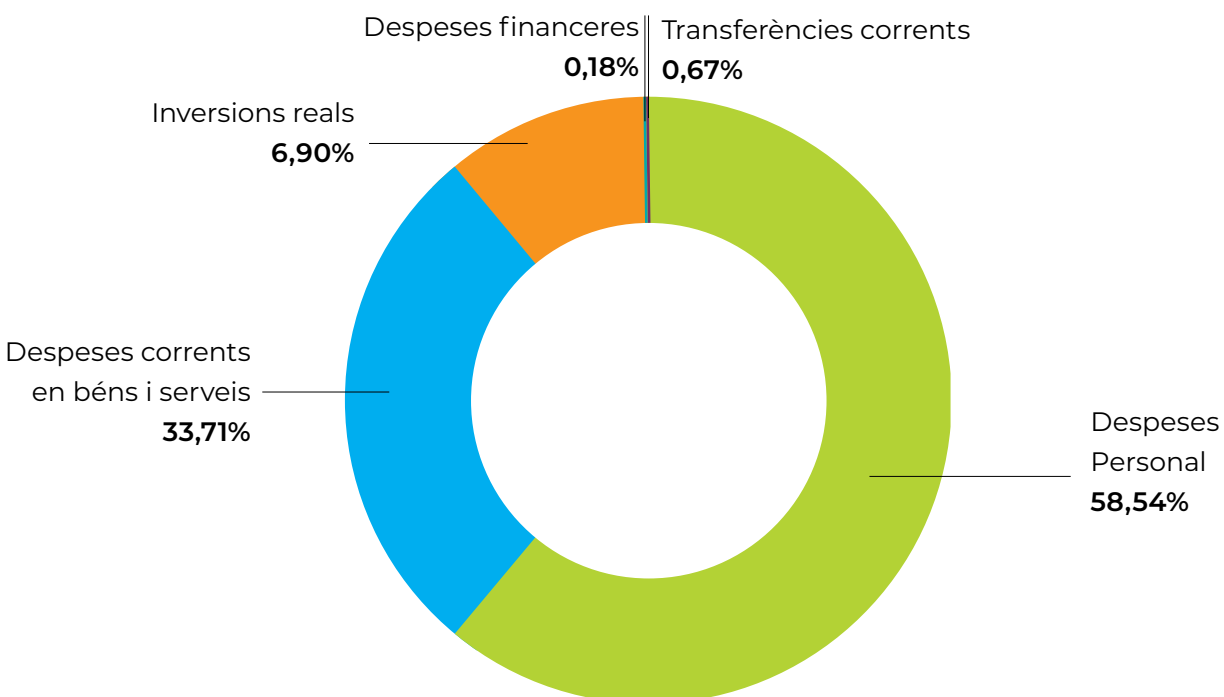

DADES ECONÒMIQUES 2023

Ingressos

Despeses

ConSORCI del TER

SEU ADMINISTRATIVA

Museu del Ter
Plaça de les Dones del Ter, 1
08560 – Manlleu
Tel. 93 850 71 52
administracio@consorcidelter.cat
comunicacio@consorcidelter.cat

SEU TÈCNICA

Factoria Cultural Coma-Cros
C/Sant Antoni, 1
17190 – Salt
Tel. 972 40 50 91
direccio@consorcidelter.cat
serveistecnics@consorcidelter.cat

www.consorcidelter.cat

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona

Diputació
Barcelona

Generalitat
de Catalunya

Agència Catalana
de l'Aigua

Dipsalut
Organisme de Salut Pública
de la Diputació de Girona

GOBIERNO
DE ESPAÑA
VICEPRESIDENCIA
TERCERA DEL GOBIERNO
MINISTERIO
PARA LA TRANSICIÓN ECOLÓGICA
Y EL RETO DEMOGRÁFICO

Fundación Biodiversidad

Pla de Recuperació,
Transformació
i Resiliència

Finançat per
la Unió Europea
NextGenerationEU

PRODAISA

AVSA
Aigües Vic